

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 11, 2025

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:4873](#) 05-08-2025

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:1953](#) 29-07-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:4707](#) 29-07-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:4688](#) 29-07-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:4801](#) 29-07-2025

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:1954](#) 29-07-2025

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2025:1535](#) 22-07-2025

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2025:1430](#) 22-07-2025

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:1887](#) 22-07-2025

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2025:4207](#) 08-07-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2025:1595](#) 10-06-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2025:1481](#) 27-05-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3926](#) 10-12-2024

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:13668](#) 31-07-2025

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2025:5013](#) 31-07-2025

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:14348](#) 30-07-2025

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:14345](#) 30-07-2025

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:14068](#) 30-07-2025

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2025:4994](#) 29-07-2025

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:9292](#) 29-07-2025
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2025:6321](#) 24-07-2025
[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2025:4601](#) 23-07-2025
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2025:7250](#) 22-07-2025
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:8982](#) 22-07-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:8552](#) 16-07-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:8549](#) 16-07-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:7510](#) 15-07-2025
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:9408](#) 11-07-2025
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:7861](#) 11-07-2025
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:9441](#) 10-07-2025
[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2025:3828](#) 09-07-2025
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2025:6409](#) 04-07-2025
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:4591](#) 02-07-2025
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:4587](#) 27-06-2025
[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2025:4106](#) 21-05-2025
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2025:6773](#) 18-04-2025
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2025:7410](#) 12-02-2025
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2025:13750](#) 05-02-2025
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:6971](#) 21-06-2017

Antillen

[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2025:203](#) 12-08-2025
[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2025:172](#) 01-07-2025
[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2024:54](#) 27-03-2024

RECHTSPRAAK

Volgens rechtbank brengt redelijkheid en billijkheid mee dat een in wettelijke gemeenschap gehuwde (gescheiden) ex-echtgenote van erflater de volledige vordering van eerdere samenwoonpartner en tevens mede-erfgenaam zou moeten voldoen.

In het kader van het einde van hun samenwoonrelatie hebben eisers X en erflater A in 2011 vastgelegd dat A een schuld heeft aan X van € 100.000. In 2011 is A in wettelijke gemeenschap getrouwd met gedaagde Y, welk huwelijk in 2015 door echtscheiding is geëindigd. In 2021 is A overleden. De erfgenamen zijn X, alsmede B en C [de zussen van erflater]. Executeurs in zijn nalatenschap zijn X en B. De nalatenschap wordt niet vereffend, omdat de executeurs verklaard hebben dat er voldoende goederen zijn om de schulden van de nalatenschap te kunnen voldoen. In juni 2023 heeft X de lening ad € 100.00 bij de nalatenschap opgeëist, waarbij B deze schuld namens de erfgenamen heeft erkend. Partijen verschillen van mening over de vraag of X de lening bij Y kan opeisen. Het bestaan van de schuld, de datum van aangaan van de lening, de aansprakelijkheid van Y, de opeisbaarheid en verjaring staan daarbij ter discussie. De rechtbank geeft aan dat een onderhandse akte waarin de lening is vastgelegd geen dwingende bewijskracht heeft (art. 157 lid 2 en 158 lid 1Rv) en komt tot het oordeel dat gedaagde Y de stelling dat X en A de overeenkomst in 2011 hebben ondertekend, in onvoldoende mate heeft weersproken. Daarmee staat in rechte vast dat de door X gestelde overeenkomst op die datum is ondertekend. Aan (nadere) bewijslevering wordt niet toegekomen. Voor de volledigheid voegt de rechtbank hieraan toe dat het, anders dan Y meent, op zichzelf niet eens zo relevant is of de overeenkomst in februari 2011 door erflater en X is ondertekend. Waar het om gaat, is of zij vóór het huwelijk van A en Y wilsovereenstemming hebben bereikt. Dat is gelet op het voorgaande het geval. De rechtbank kwalificeert de overeenkomst als een van geldlening en wijst de stelling dat deze reeds is afgelost wegens onvoldoende onderbouwing af. De vordering is niet verjaard, omdat de termijn is gaan lopen na opeisbaarheid, oftewel in juni 2023. De rechtbank geeft vervolgens aan dat Y door het huwelijk in wettelijke gemeenschap op grond van artikel 6:102 BW hoofdelijk aansprakelijk en voor de helft draagplichtig werd voor die schuld. Een schuldeiser en een schuldenaar zijn verplicht zich jegens elkaar te gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid. Een krachtens wet, gewoonte of rechtshandeling geldende regel is niet van

toepassing, voor zover dit in de omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn (art. 6:2 BW). De vraag is wat in dit geval redelijk en billijk is. Eiseres X heeft een dubbele positie. Ze is schuldeiser en als mede-erfgenaam is ze gedeeltelijk ook schuldenaar. Y zou na terugbetaling van de gehele lening regres op X kunnen nemen voor de helft van het bedrag (art. 6:10 BW). Door overlijden van A zijn de erfgenamen van rechtswege schuldenaar uit hoofde van de geldleningsovereenkomst geworden (art. 4:182 BW). Daarbij hebben ze dezelfde rechten en verplichtingen die A had. Hij had nooit het volledige geleende bedrag van Y kunnen vragen, omdat ieder van hen slechts de helft van de schuld moest dragen. Het zou niet redelijk zijn als X nu wel het volledige bedrag van Y mag vorderen, terwijl zij en de overige mede-erfgenamen slechts recht hebben op de helft. In die verhouding is het naar het oordeel van de rechtbank niet redelijk als Y het volledige bedrag van € 100.000 aan X moet betalen. Daar komt bij dat niet zeker is dat de nalatenschap de helft van X's vordering kan voldoen. Twee van de drie erfgenamen hebben de nalatenschap namelijk beneficiair aanvaard (X en zus C). Aanvankelijk verklaarden de executeurs dat de nalatenschap positief was en dat de schulden konden worden voldaan. Naderhand zijn er nog twee vorderingen gekomen, namelijk de vorderingen van X die in een andere procedure zijn vastgesteld en de regresvordering van € 50.000 die Y heeft bij toewijzing van X's vordering in deze procedure. Het is naar het oordeel van de rechtbank in strijd met de eisen van redelijkheid en billijkheid de hele lening van € 100.000 door Y te laten betalen en daarna het restitutie-risico ter zake van haar regresvordering bij haar neer te leggen. Ook om deze reden is de rechtbank van oordeel dat de eisen van redelijkheid en billijkheid meebrengen dat Y slechts € 50.000 moet betalen en niet het gehele bedrag van € 100.000.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 09-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2025:3828

Zaaknummer: 561344 HAZA 23-517

Rechters: M.E. Heinemann

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Anders dan in een tussenbeschikking oordeelt het hof thans dat in de meerwaardeclausule in een einde maatschapscontract tussen vader en erflater geen zinsnede was toegevoegd op grond waarvan clausule ook werkt bij overlijden van zoon/erflater.

Erflater A is in 1992 toegetreden tot het bloembollenbedrijf van zijn vader en sindsdien vormden zij samen een maatschap. In 2001 is de maatschap ontbonden en het vennootschapsvermogen verdeeld. A heeft het bedrijf daarna alleen voortgezet en in de akte Verdeling Vennootschapsvermogen is een meerwaardeclausule opgenomen. Thans is in geschil of deze meerwaardeclausule ook in werking is getreden met het overlijden van A, waarbij de erfgenamen de registergoederen door erfopvolging onder algemene titel hebben verkregen. In een tussenarrest van 11 juni 2024 is overwogen en is als vaststaand aangenomen dat in de definitieve akte Verdeling Vennootschapsvermogen van 19 oktober 2001 aan de meerwaardeclausule is toegevoegd de zinsnede ‘en/of juridisch in eigendom mocht overdragen’ en vervolgens overwogen dat de meerwaardeclausule een contractuele bepaling betreft die een rol speelt in de verhouding tussen de oorspronkelijke contractspartijen (en hun rechtsoptvolgers) en dat de vraag wat de inhoud is van de op dit punt door partijen gemaakte afspraken niet alleen kan worden beantwoord op grond van een zuiver taalkundige uitleg van de bepalingen van het contract, maar dat het bij de beantwoording van die vraag aankomt op de zin die vader en A in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze afspraken mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten, zulks in het licht van alle omstandigheden van het geval. Het hof heeft eiser vervolgens in de gelegenheid gesteld zijn stelling te bewijzen dat vader en A bij het ondertekenen van de akte de bedoeling hadden dat de meerwaardeclausule van toepassing zou zijn bij het overlijden van A. In onderhavige beslissing stelt het hof dat de stelling dat de meerwaardeclausule zou zijn aangevuld met de zinsnede ‘en/of juridisch in eigendom mocht overdragen’ opdat deze ook van toepassing zou zijn bij overlijden van A, zich lastig laat verenigen met de verklaring van de notaris. Het hof stelt vast dat de modeltekst die de notaris bij zijn verklaring heeft gevoegd inderdaad grotendeels gelijkkluidend is aan de meerwaardeclausule die in de akte Verdeling Vennootschapsvermogen is opgenomen, en dat in de modeltekst de zinsnede is opgenomen ‘en/of juridisch in eigendom mocht overdragen’.

Het hof komt dan ook tot de conclusie dat op grond van de getuigenverklaringen, de overgelegde producties alsmede het tussen partijen gevoerde debat, onvoldoende aannemelijk is geworden dat de zinsnede 'en/of juridisch in eigendom mocht overdragen' op enig moment door vader en A, althans hun boekhouder, aan de meerwaardeclausule in de conceptakte Verdeling Vennootschapsvermogen is toegevoegd. In het licht hiervan gaat het hof ook voorbij aan de stellingen van eiser dat bij de uitleg van door eiser gestelde toevoeging van 'en/of juridisch in eigendom mocht overdragen' aansluiting moet worden gezocht bij het dagelijks spraakgebruik, omdat vader en A deze tekst zelf aan de akte zouden hebben laten toevoegen. Dit betekent echter wel dat de beslissing op dit vlak in het tussenarrest is gebaseerd op een onjuiste feitelijke grondslag. Dat het de bedoeling van A en vader was dat de in de akte opgenomen meerwaardeclausule ook van toepassing zou zijn op de situatie dat A zou komen te overlijden, althans dat A die clausule zo heeft moeten begrijpen, heeft eiser evenmin aannemelijk gemaakt. Ook het handelen van vader na het overlijden van A is onvoldoende om te kunnen concluderen dat het de bedoeling van hen is geweest om de meerwaardeclausule ook van toepassing te laten zijn bij overlijden van A.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 22-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:1887

Zaaknummer: 200.311.662/01

Rechters: R.M. Troost, A.R. Sturhoofd en T.M. Subelack

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering van een erfgename/eiseres vanwege door gedaagde krachtens de volmacht namens haar ontvangen gelden wegens verkoop nalatenschapsperceel die nog aan eiseres moeten worden uitbetaald is verjaard.

In deze Arubaanse zaak stelt eiseres dat zij een vordering heeft op de erven van een bedrag van Afl. 92.287,50 vermeerderd met rente. Zij legt hieraan ten grondslag dat de vader van de erven op 21 april 2001 aan gedaagde een tot de nalatenschap van de moeder behorend perceel heeft verkocht en op 23 april 2001 een tweetal tot die nalatenschap behorende onroerende zaken (waarvan de marktwaarde Afl. 385.000 bedroeg) aan gedaagde en betrokkene. Het gerecht heeft in een tussenvonnis van 24 januari 2024 overwogen dat eiseres ter zake van de toedeling van de onroerende zaken aan gedaagde en betrokkene een vordering heeft ter hoogte van in totaal Afl. 38.500 en dat de erven daarom zijn gehouden het bedrag van Afl. 19.259,- (zijnde de helft van Afl. 38.500) aan eiseres te betalen. Zoals eveneens in genoemd tussenvonnis is overwogen, is de wettelijke rente over dit bedrag verschuldigd vanaf 16 februari 2022. De erven hebben zich echter op verjaring beroepen. Volgens de erven is het bedrag al in 2001 ontvangen en heeft eiseres pas op 21 september 2021 om betaling aan haar gevraagd. Eiseres heeft hierop aangevoerd dat een vordering voortvloeiende uit onrechtmatige daad na twintig jaar is verjaard en dat krachtens het toepasselijke overgangsrecht lopende verjaringen met een jaar worden verlengd, zodat de verjaringstermijn in het onderhavige geval pas afliep in april 2022. Daarnaast beroept zij zich op de uitspraak van de Hoge Raad van 28 april 2000 (NJ 2000/430) waarin volgens haar is geoordeeld dat in bijzondere gevallen en onder bijzondere omstandigheden een uitzondering op de verjaringstermijn kan worden gemaakt, bijvoorbeeld wanneer het feit en de schade verborgen zijn gebleven. Volgens eiseres is zij pas in 2020 van de verkoop van het perceel op de hoogte geraakt. Het gerecht geeft aan dat in een tussenvonnis van 3 mei 2023 is geoordeeld dat eiseres onvoldoende heeft gesteld voor het oordeel dat onrechtmatig jegens haar is gehandeld. Van een vordering uit onrechtmatige daad is daarom geen sprake. Eiseres heeft een vordering op de erven vanwege door gedaagde krachtens de volmacht namens haar ontvangen gelden die nog aan eiseres moeten worden uitbetaald. Dit betreft een vordering tot nakoming na onbepaalde tijd. Een dergelijke vordering verjaart in elk geval door verloop van twintig jaren na de aanvang van de

dag, volgend op die waartegen de opeising op zijn vroegst mogelijk was. Opeising was op zijn vroegst mogelijk op 23 april 2001, nu de levering van het verkochte perceel op die dag heeft plaatsgevonden. De verjaringstermijn is onder oud recht aangevangen, zodat overgangsrecht van toepassing is. Anders dan eiseres heeft betoogd, houdt het overgangsrecht niet in dat de verjaringstermijn met een jaar wordt verlengd, maar dat voor termijnen van een jaar of langer het oude recht nog een jaar van kracht blijft (Landsverordening overgangsbepalingen Nieuw BW; Afkondigingsblad 2001, no. 108). De verjaringstermijn is derhalve in elk geval op 23 april 2021 voltooid. Van stuitingshandelingen is niet gebleken. Het betoog van eiseres dat zij pas in 2020 van de verkoop van het perceel en daarmee van de vordering op de erven op de hoogte is geraakt, kan haar niet baten. Artikel 3:307 lid 2 BWA houdt geen rekening met de mogelijkheid dat de schuldeiser onbekend is met het ontstaan van de vordering.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 27-03-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2024:54

Zaaknummer: AUA20210286

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bij koop in 1986 door gedaagde aan ouders betaalde koopprijs wijkt 10% af van de thans door de benoemde deskundige vastgestelde waarde in 1986, en uit dit kleine verschil kan niet worden afgeleid dat sprake is geweest van een verkapte schenking.

Tussen partijen is in geschil of gedaagde in 1986 een schenking van haar ouders heeft ontvangen door de woning van haar ouders (hierna: de woning) onder de marktwaarde te kopen en of zij die schenking moet inbrengen in de nalatenschap van haar moeder. Daarnaast wordt in reconventie gevorderd de verdeling van de nalatenschap te bevelen en de wijze van verdeling vast te stellen. De rechtbank kon zelf niet vaststellen wat de marktwaarde van de woning in 1986 was. Daarom is een deskundige benoemd die in september 2024 het deskundigenrapport heeft ingestuurd. Hierin is geoordeeld dat de marktwaarde van de woning per 28 februari 1986, omgerekend naar euro's, € 42.462 heeft bedragen. De deskundige heeft zich gebaseerd op de vergelijkingsmethode. Partijen zijn vervolgens in de gelegenheid gesteld zich over het deskundigenrapport uit te laten waarna de rechtbank de keuze van de deskundige voor een waardering gebaseerd op een vierkantemeterprijs bij verkopen van vergelijkbare woningen in de periode 1984 tot 1987 een goed verdedigbare keuze acht zodat de rechtbank de conclusie van de deskundige volgt. In 2022 is in een tussenvonnis bepaald dat het verschil van de koopsom ten opzichte van de waarde van de deskundige € 3.890,68 bedraagt, oftewel ongeveer 10%. Onder de gegeven omstandigheden is dat een dermate klein verschil dat de rechtbank oordeelt dat daaruit niet kan worden afgeleid dat de woning voor een zodanig laag bedrag is verkocht, dat sprake is geweest van een verkapte schenking. De rechtbank begrijpt dat partijen nog niet (verder) zijn overgegaan tot vereffening van de nalatenschap, naar aanleiding van de beneficiaire aanvaarding daarvan door de vijf kleinkinderen. Uit de stukken blijkt ook niet dat de vereffening heeft plaatsgevonden. Gelet op de maatstaf uit het arrest van de Hoge Raad van 19 mei 2017 (ECLI:NL:HR:2017:939) en de uitspraken van partijen daarover, beslist de rechtbank dat het gelasten van de wijze van de verdeling gebeurt onder de voorwaarde dat partijen als erfgenamen alsnog de nalatenschap eerst vereffenen, waarna de rechtbank op basis van de door partijen overgelegde (en niet-overgelegde) informatie de wijze van verdeling van de nalatenschap gelast.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 23-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2025:4601

Zaaknummer: C/01/373289 / HA ZA 21-507

Rechters: N.W.A. Stegeman-Kragting

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank was in de akte van verdeling van de nalatenschap van de eerst stervende ouder niets vastgelegd over de opeisbaarheid van de vorderingen van kinderen, zodat sprake was van directe opeisbaarheid met als gevolg dat deze inmiddels zijn verjaard.

In deze onlangs gepubliceerde uitspraak uit 2017 zijn de partijen [eiser en gedaagden sub 1 t/m 6] de (klein)kinderen van de op 27 juni 2015 overleden erflaatster. Erflaatster had geen testament opgemaakt. Eiser, gedaagde 1 en gedaagden sub 2 tot en met 5 hebben de nalatenschap van erflaatster zuiver respectievelijk beneficiair aanvaard en gedaagde sub 6 heeft verworpen. Erflaatster is in algehele gemeenschap van goederen gehuwd geweest met de op 9 februari 1969 overleden betrokkene. In 1970 is bij notariële akte die gemeenschap van goederen aldus verdeeld dat – kort gezegd – alle bezittingen en schulden aan erflaatster zijn toegedeeld, waartegenover ieder van de kinderen, onder wie eiser, een vordering op erflaatster verkreeg van hfl. 2.003,51. Volgens voormelde akte had erflaatster tevens een schuld van hfl. 4.000 aan eiser. Eiser vordert o.m. dat gedaagden sub 1 tot en met 5 worden veroordeeld tot het opmaken van een boedelbeschrijving en tot het deponeren van deze boedelbeschrijving ter griffie, een verklaring voor recht dat tot de nalatenschap behoren de twee genoemde schulden aan eisers [thans afgerond € 46.000 en € 23.000] en een verklaring ter zake van de hoogte van de schenkingen van erflaatster aan gedaagden. De boedelbeschrijvingsvordering wordt toegewezen. Ter zake van de twee schulden gaat de rechtbank mee in het verjaringsverweer van gedaagde sub 1. Volgens artikel 3:307 BW bedraagt de verjaringstermijn voor een vordering als de onderhavige immers vijf jaar dan wel twintig jaar, en met betrekking tot de overbedelingsschuld vermeldt de verdelingsakte dat de hoofdsom (of het onafgeloste deel daarvan) in haar geheel opeis- en aflosbaar is met inachtneming van een termijn van ten minste drie maanden. Voor het overige is niet gesteld of gebleken dat met betrekking tot de opeisbaarheid van de vorderingen van hfl. 4.000 en hfl. 2.003,51 (nadere) afspraken zijn gemaakt tussen erflaatster en eiser. Volgens de rechtbank moet het er dan ook, gelet op het bepaalde in artikel 6:38 BW, voor worden gehouden dat die vorderingen direct opeisbaar waren, zij het laatstgenoemde vordering met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste drie maanden. Daaruit volgt dat de wettelijke verjaringstermijn is verstreken. Ook de door eiser in stelling gebrachte redelijkheid en billijkheid bieden geen soelaas. De formulering

van artikel 6:248 lid 2 BW (naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar) brengt tot uitdrukking dat de rechter bij de toepassing van dit artikel de nodige terughoudendheid zal moeten betrachten. Het enkele feit dat sprake is van een schuld in de familiesfeer, is naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende om het beroep op verjaring naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar te doen zijn. Afgezien van een door gedaagde 1 erkende schenking heeft eiser niet onderbouwd dat gedaagden schenkingen hebben ontvangen, en ook uit de bankopnames kan niet worden afgeleid dat erflaatster enig bedrag heeft geschonken.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 21-06-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:6971

Zaaknummer: C/05/312553 / HZ ZA 16-476

Rechters: O. Nijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank acht het bewijs geleverd dat erflater twee leningen heeft kwijtgescholden.

In deze zaak moet het feitencomplex worden afgeleid uit de overwegingen van de rechtbank. Duidelijk is wel dat in geschil is of erflater A aan gedaagde schenkingen heeft gedaan door leningen kwijt te schelden. Eiseres stelt van niet. In een tussenvonnis van april 2024 is gedaagde opgedragen de door haar gestelde schenkingen te bewijzen. In dat kader heeft eiseres verklaard dat zij uit eigen waarneming niets kan verklaren over een eventuele kwijting, maar dat zij wel uit eigen waarneming iets kan verklaren over de lening aan gedaagde en dat haar vader/A tijdens de regelmatige contacten die zij met hem had, sprak over een aantal leningen die hij had uitstaan, waaronder de lening aan gedaagde. Eiseres heeft verklaard dat zij pas na het overlijden van haar vader hoorde dat het om een bedrag van meer dan € 60.000 ging. Eiseres heeft verder verklaard dat haar vader regelmatig met haar gesproken heeft over de lening aan de tennisvereniging en dat hij daar kwijting voor verleend had en dat hij het van belang vond om ook het schenkingsrecht voor zijn rekening te nemen omdat dat voor de vereniging een te grote last zou zijn. Deze mededeling heeft hij kort voor zijn overlijden herhaald. Verder heeft eiseres verklaard dat haar vader een auto voor zijn schoonmaakster gekocht had en dat hij het belangrijk vond dat het schenkingsrecht daarover uit zijn nalatenschap zou worden voldaan. In dat kader heeft hij de lening aan gedaagde niet genoemd en is de lening ook niet voor zijn overlijden ter sprake gebracht. Eiseres heeft verklaard dat haar vader wel vertelde dat de andere twee leningen terugbetaald dienden te worden en dat zij begreep dat daarmee ook de lening aan gedaagde werd bedoeld. C, de accountant van A, heeft verklaard dat A hem nooit geïnformeerd heeft over eventueel door hem aan gedaagde verleende kwijtingen van de aan haar verstrekte leningen. Hiertegenover staan de verklaringen van gedaagde zelf, haar moeder D, de partner van die moeder, E, en diverse anderen. Op grond van de eensluidende verklaringen van gedaagde, D en de ondersteunende verklaringen over het eerste schenkingsmoment moet worden aangenomen dat gedaagde is geslaagd in haar bewijsopdracht.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 21-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2025:4106

Zaaknummer: C/16/558498 / HL ZA 23-187

Rechters: H.M.M. Steenberghe

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De door twee erfgenamen in gang gezette procedure tot ontslag van de andere erfgenaam als executeur, schorst niet de bevoegdheid van de executeur om ex artikel 4:147 lid BW nalatenschapsgoederen te verkopen.

Eiseres is executeur in de nalatenschap van de in 2022 overleden vader van partijen en wil het tot de nalatenschap behorende appartement in Spanje verkopen om schulden van de nalatenschap te kunnen betalen. Zij heeft een koper gevonden en omdat krachtens Spaans recht vereist is dat gedaagden meetekenen voor de verkoop en levering van het appartement en zij dat niet vrijwillig doen, vordert eiseres in kort geding dat gedaagden daartoe worden veroordeeld. Daarnaast vordert eiseres dat gedaagden worden veroordeeld om mee te werken aan het vestigen van het aan eiseres gelegateerde recht van gebruik en bewoning van een in Nederland gelegen nalatenschapswoning. Gedaagden vorderen als tegenvorderingen kort gezegd dat eiseres onder druk van een dwangsom (die zij in privé moet betalen) wordt geboden om haar inspanningen met betrekking tot de verkoop van het appartement in Spanje te staken en om de woning in Nederland te verlaten. De voorzieningenrechter gaat niet mee in het verweer van gedaagden dat de door hen begonnen procedure tot ontslag van eiseres als executeur schorsende werking heeft. Volgens de kantonrechter blijkt niet uit de wet dat een dergelijk verzoek de bevoegdheden van de executeur zou schorsen. Ook het verweer dat eiseres hen in de verkeerde hoedanigheid heeft gedagvaard, namelijk voor zichzelf en niet in hun hoedanigheid van erfgenamen van de nalatenschap van vader, slaagt niet. Nog los van de huidige deformaliseringstendens in de rechtspraak, voert – zo de voorzieningenrechter – eiseres terecht aan dat de toevoeging ‘in hun hoedanigheid van erfgenamen van de nalatenschap van vader’ in dit geval in juridische zin geen verschil maakt en om die reden niet tot afwijzing van de vorderingen van eiseres kan leiden. Het verweer dat eiseres haar vorderingen had moeten indienen in de door gedaagden begonnen ontslag-verzoekschriftprocedure bij de kantonrechter, wordt ook verworpen. Dit kort geding was namelijk al door eiseres aangekondigd vóórdat gedaagden de verzoekschriftprocedure in gang hadden gezet. Bovendien heeft eiseres voldoende gesteld en onderbouwd dat en waarom zij een spoedeisend belang heeft bij een beslissing in dit kort geding. Tussen partijen is niet in geschil dat er schulden zijn in de nalatenschap van vader, waaronder een aanslag erfbelasting

die in de nabije toekomst door eiseres zal worden ontvangen en dat gedaagden papieren schenkingen, van een forse omvang, hebben opgeëist. Eiseres stelt zich terecht op het standpunt dat zij als executeur van de nalatenschap de taak heeft om die schulden te betalen en om, als dat daarvoor nodig is, goederen van de nalatenschap te gelde te maken (art. 4:147 lid 1 BW). In principe mag eiseres het appartement in Spanje dus verkopen om schulden van de nalatenschap te kunnen betalen en moeten gedaagden daar hun medewerking aan verlenen. Een belangenafweging tussen het belang van eiseres om het appartement in Spanje nu zo snel mogelijk te kunnen verkopen en het belang van gedaagden om het oordeel van de kantonrechter in de verzoekschriftprocedure af te wachten, valt uit in het voordeel van eiseres. Daarvoor is in de eerste plaats relevant dat eiseres al sinds eind 2022 met gedaagden in gesprek is over de verdeling/verkoop van het appartement in Spanje. Waar gedaagden aanvankelijk niet inhoudelijk reageerden op het verzoek van eiseres om aan te geven wat hun zienswijze is met betrekking tot het appartement, pingpondden gedaagden vervolgens als het ware tussen enerzijds toebedeling van het appartement aan henzelf (al dan niet samen met hun broer) en anderzijds verkoop van het appartement aan een derde. Een duidelijke én definitieve keuze tussen deze twee opties hebben gedaagden sindsdien nooit gemaakt, óók niet nadat de voorzieningenrechter hen daar tijdens de mondelinge behandeling expliciet naar heeft gevraagd. Van eiseres kan niet gevergd worden dat zij deze onduidelijke situatie blijft gedogen. Daar komt bij dat eiseres aan gedaagden een redelijke termijn heeft gesteld om een verzoekschriftprocedure zoals bedoeld in artikel 4:147 lid 2 BW te beginnen met betrekking tot de verdeling/verkoop van het appartement, die zij ongebruikt hebben laten verstrijken. Ook acht de voorzieningenrechter het niet hoogst aannemelijk dat eiseres zal worden ontslagen als executeur. Ook de door eiseres gevorderde dwangsom wordt toegewezen. De vordering van eiseres om gedaagden te veroordelen tot medewerking aan de vestiging van het recht van vruchtgebruik wordt, evenals de tegenvordering van gedaagden, afgewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:9292

Zaaknummer: C/10/701828 / KG ZA 25-622

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het niet-ondertekende concepttestament geeft weer wat erflaatster wilde ten tijde van het bezoek van de notaris, maar omdat niet vaststaat dat erflaatster dit ook had gewild op eventueel testeertijdstip en bij overlijden, is er onvoldoende grond om op grond van redelijkheid en billijkheid af te wijken van het versterfrecht.

Voor de feiten zie het in ERF 2024-0592 besproken tussenvonnis waarin de informele levenspartner/eiser van erflaatster een bewijsopdracht krijgt ter onderbouwing van zijn stelling dat het niet ondertekende testament van erflaatster met volstreekte zekerheid haar uiterste wil op tijdstip overlijden weergeeft. In dit vonnis concludeert de rechtbank dat eiser daarin niet is geslaagd, hoewel de rechtbank de verklaring van de notaris betrouwbaar acht en het waarschijnlijk acht dat het concepttestament weergeeft wat erflaatster wilde ten tijde van het bezoek van de notaris, rond 11 oktober 2023. Vereist is echter dat er volstreekte zekerheid is (ERF 2019-0255) dat hetgeen in het concepttestament is vastgelegd overeenstemt met de uiterste wil op het moment van overlijden. Aan die strenge eis is naar het oordeel van de rechtbank niet voldaan. Zoals blijkt uit de verklaring van de notaris, weet zij niet of erflaatster op het moment van passeren hetzelfde zou hebben gewild als op 11 oktober 2023. Dat geldt naar het oordeel van de rechtbank dus ook voor het moment van overlijden. De rechtbank weegt daarbij mee dat – naar niet in geschil is – erflaatster het concepttestament niet heeft gelezen en dat dit ook niet aan haar is voorgelezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2025:14068

Zaaknummer: C/09/666008 / HA ZA 24-404

Rechters: I.A.M. Kroft

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ter zake van twee incidentele vorderingen overweegt de rechtbank dat de overleden dochter recht heeft op (inzage) in diverse bescheiden waaronder bankafschriften tot vijf jaar voor het overlijden en dat het door haar gelegde conservatoir beslag ondanks zekerheidstellingsaanbod niet wordt opgeheven.

De in 2023 overleden erflaatster heeft haar dochter [eiseres] overleden en haar zoon [gedaagde] tot enig erfgenaam benoemd. In 2024 heeft eiseres voor € 52.000 conservatoir beslag gelegd op de onverdeelde helft van een onroerende zaak. In de hoofdzaak vordert eiseres o.m. vaststelling van haar legitieme portie. Onderhavige uitspraak betreft incidentele vorderingen van partijen. Eiseres vordert de veroordeling van gedaagde om aan haar ex artikel 4:78 BW diverse bescheiden en stukken te verstrekken die zij nodig heeft ter berekening van haar legitieme portie en de vaststelling van eventueel door erflaatster aan gedaagde gedane schenkingen. Gedaagde vordert in het incident opheffing van het gelegde beslag. Over de artikel 4:78 BW-vordering oordeelt de rechtbank dat hoewel gedaagde stelt dat hij alle stukken die voorhanden zijn reeds heeft overgelegd, hij dit niet heeft onderbouwd, zodat dit niet aan toewijzing van de vordering van eiseres in de weg staat. Voor de vaststelling van de omvang van de legitimaire massa zijn ook vóór het overlijden gedane giften door de erflaatster van belang (art. 4:65 BW jo 4:67 e.v. BW). Eiseres heeft daarom ook een gerechtvaardigd belang bij het kunnen controleren of erflaatster aan gedaagde of derden schenkingen heeft gedaan. Zij is niet gehouden af te moeten gaan op mededelingen van gedaagde daarover. Naar het oordeel van de rechtbank dient gedaagde dan ook de rekeningafschriften van de afgelopen vijf jaar voorafgaand aan het overlijden van erflaatster over te leggen. De rekeningafschriften dienen over te worden gelegd tot de datum van overlijden. Ter zake van het opheffen van het beslag geeft de rechtbank aan dat gelet op de stellingen van partijen over en weer en de thans voorhanden zijnde bewijsstukken vaststaat dat eiseres een vordering heeft op [gedaagde] uit hoofde van de legitieme portie. Derhalve is niet summierlijk gebleken van de ondeugdelijkheid van de vordering van eiseres. Partijen discussiëren wel over de omvang van die vordering, waarbij gedaagde zijn standpunt met name grondt op de stelling dat hij een vordering heeft op de nalatenschap waarbij rekening moet worden gehouden bij het bepalen van de legitimaire massa. Aangezien gedaagde zijn vorderingen niet met ter zake dienende

stukken onderbouwt en deze door eiseres worden betwist, kan van de juistheid van de stellingen van gedaagde op dit punt niet worden uitgegaan. Eiseres heeft haar legitieme portie geschat op een bedrag van € 40.000, en dit is mede gebaseerd op de aankoop prijs van de woning van erflaatster en gedaagde en de daarop rustende hypotheek. Gedaagde heeft gesteld bereid te zijn zekerheid te stellen voor een bedrag van 10.000. Het stellen van zekerheid kan leiden tot opheffing van het beslag. Dat is in dit geval echter niet aan de orde. Bedoelde zekerheid moet op basis van artikel 6:51 BW immers zodanig zijn dat de vordering en de (eventuele) daarop vallende rente en kosten behoorlijk gedekt zijn en dat de schuldeiser daarop zonder moeite verhaal zal kunnen nemen. Gedaagde heeft volstaan met het uitspreken van de bereidheid om zekerheid te stellen en ook niets gesteld over de aard van die, derhalve klaarblijkelijk nog niet gestelde, zekerheid. Daarom geeft ook dat geen aanleiding het beslag op te heffen. Een afweging van de wederzijdse belangen maakt dit oordeel niet anders. De rechtbank overweegt dat het belang van eiseres bij handhaving van het beslag (het zorgen dat haar verhaalsmogelijkheid blijft bestaan) zwaarder weegt dan het belang van gedaagde bij opheffing daarvan, mede gelet op het feit dat gedaagde zelf heeft aangevoerd dat hij niet van plan is de onroerende zaak te vervreemden of te bezwaren. Daarbij heeft gedaagde niet gesteld dat van hem niet kan worden gevergd dat hij de beslissing in de hoofdzaak zal afwachten.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 12-02-2025

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2025:7410

Zaaknummer: C/03/335483 / HA ZA 24-474

Rechters: B.R.M. de Bruijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering tot nakoming door adviseur/accountant van door hem met erflaatster gesloten koopovereenkomst wordt afgewezen, omdat spoedeisend belang ontbreekt, niet aannemelijk is dat er bij gebreke van een leveringsdatum een koopovereenkomst tot stand is gekomen, en het – zo dat wel het geval is – niet redelijk is daar nu alsnog aanspraak op te maken.

Eisers zijn de erfgenamen van de in 2023 overleden erflaatster. Erflaatster woonde in een appartement gelegen boven het accountantskantoor van gedaagde. Gedaagde heeft belastingaangiften gedaan voor erflaatster en haar van advies voorzien. Gedaagde heeft bij leven van erflaatster voorgesteld om haar woning te kopen, waarbij zij de woning van gedaagde zou gaan huren. In dat kader is op 5 januari 2022 een huurovereenkomst gesloten, waarbij de woning nog niet was verkocht/geleverd aan gedaagde. De verkoop blijkt uit een nadien in januari 2022 door erflaatster voor akkoord getekende brief van gedaagde waarin staat dat zij instemt met de door gedaagde voorgestelde koopsom. In de brief ontbrak de leveringsdatum. Relevant is met name dat gedaagde als reconventionele vordering de veroordeling vordert van de erfgenamen tot meewerken aan levering van de woning. Als verweer stellen de erven primair dat er geen sprake is van een bindende koopovereenkomst, omdat geen leveringsdatum is overeengekomen. De voorzieningenrechter overweegt dat gedaagde het spoedeisend belang bij zijn vordering niet aannemelijk heeft gemaakt. Daarvoor is volgens de voorzieningenrechter van belang dat de gestelde koopovereenkomst begin 2022 al tot stand is gekomen en al die tijd hebben gedaagde en erflaatster er geen gevolg aan gegeven: het appartement is niet overgedragen en erflaatster is het appartement niet gaan huren. Ook na het overlijden heeft gedaagde in eerste instantie niet vermeld dat hij de koper van het appartement was (dat deed hij pas in onderhavige door de erven begonnen procedure), laat staan dat hij heeft aangedrongen op levering. Daarom valt zonder bijkomende omstandigheden, die niet zijn gesteld of gebleken, niet in te zien dat gedaagde nu een spoedeisend belang heeft bij die levering. Ten overvloede overweegt de voorzieningenrechter dat voorshands ook onvoldoende aannemelijk is dat de bodemrechter zal oordelen dat er een koopovereenkomst tot stand gekomen is die de erven verplicht tot levering van het

appartement. In de gestelde koopovereenkomst is geen leveringsdatum opgenomen. De voorzieningenrechter sluit niet uit dat, zoals de erfgenamen betogen, in de feiten en omstandigheden van dit geval de leveringsdatum als een wezenlijk onderdeel van de koopovereenkomst wordt gemist en dat daarom in een bodemprocedure geoordeeld zal worden dat geen volmaakte koopovereenkomst tot stand is gekomen. Het doel van de verkoop en daaropvolgende huur van het appartement, zoals beschreven in de brief van januari 2022, was voor erflaatster immers het vergroten van haar financiële ruimte. Met dat doel lijkt zich moeilijk te verhouden een koopovereenkomst waarin geen datum van levering is opgenomen. Voor zover al zou worden geoordeeld dat de leveringsdatum geen wezenlijk onderdeel is van de overeenkomst en er dus een koopovereenkomst tot stand is gekomen, hebben de erfgenamen zich naar het (voorlopig) oordeel van de voorzieningenrechter terecht op het standpunt gesteld dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is om nu alsnog aanspraak te maken op nakoming van die koopovereenkomst.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 11-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:7861

Zaaknummer: C/15/364961

Rechters: W.S.J. Thijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter stelt op verzoek een meerderjarigenbewind in over de erfenis van een inmiddels meerderjarig geworden erfgename.

Op verzoek stelt de kantonrechter een meerderjarigenbewind in over de erfenis die de kortgeleden meerderjarig geworden dochter van haar tien jaar geleden overleden vader heeft ontvangen. Gelet op de jonge leeftijd van de dochter, de hoogte van het door haar geërfde geldbedrag (circa € 200.000) en hetgeen op de zitting is besproken, is voldoende gebleken dat de dochter als gevolg van een lichamelijke of geestelijke toestand (nog) niet in staat is ten volle haar vermogensrechtelijke belangen zelfstandig te behartigen. De kantonrechter acht de termijn van acht jaar totdat de dochter de leeftijd van 25 jaar heeft bereikt, mede gelet op het feit dat betrokkene nog studeert, daarbij niet onredelijk.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 22-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:8982

Zaaknummer: 11743638 GZ VERZ 25-5389

Rechters: C.J. Frikkee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof ziet geen aanleiding om de door de kantonrechter getroffen en uitvoerbaar bij voorraad verklaarde beheersregeling ter zake van tot een nalatenschap behorende aandelen in een bv te schorsen.

Partijen zijn broers en zussen van elkaar en erfgenamen van hun moeder en vader die kort na elkaar in 2022 zijn overleden en twisten over de vraag of de aandelen in X B.V. deel uitmaken van de nalatenschap van moeder of vader of dat vader voorafgaand aan zijn overlijden de aandelen aan appellant heeft geschonken. In mei 2024 oordeelde de kantonrechter o.m. dat deze aandelen tot de nalatenschappen van moeder en vader behoren, geen rechtsgeldige overeenkomst van schenking van de aandelen is gesloten en er geen leveringsverplichting daarvan bestaat aan appellant. Appellant is tegen dit oordeel in appèl gegaan. In januari 2025 heeft de kantonrechter een beheersregeling getroffen als bedoeld in artikel 3:168 lid 2 BW die feitelijk gelijk is aan de situatie dat ieder van de partijen 20% van de aandelen in de bv bezit. De kantonrechter heeft daarbij bepaald dat tot de uit te oefenen beheershandeling niet behoort de ontbinding van de vennootschap. Omdat onduidelijk is of de aandelen in een bv nog steeds tot de nalatenschap behoren of dat deze door erflater zijn geschonken, heeft de kantonrechter een beheersregeling getroffen als bedoeld in artikel 3:168 lid 2 BW. De kantonrechter heeft de beschikking uitvoerbaar bij voorraad verklaard. In die appèlprocedure ziet het hof geen reden om deze beslissing te schorsen. De kantonrechter heeft de beschikking uitvoerbaar bij voorraad verklaard, omdat volgens de kantonrechter niet valt in te zien dat de beheersregeling tot de door appellant gestelde onherstelbare schade zal leiden. Gelet op die motivering en dus, zo is het uitgangspunt, de door de kantonrechter gemaakte belangenafweging, is alleen plaats voor schorsing van de uitvoerbaarheid bij voorraad als die beslissing van de kantonrechter op een duidelijke fout of vergissing (een kennelijke misslag) berust. De uitvoerbaarheid bij voorraad kan ook worden geschorst als zich na die beslissing nieuwe feiten hebben voorgedaan waarmee bij die beslissing geen rekening gehouden kon worden. Die feiten moeten kunnen rechtvaardigen dat van de beslissing wordt afgeweken. Appellant betoogt dat de kantonrechter bij de beslissing om de beschikking uitvoerbaar bij voorraad te verklaren, aan zijn belangen meer gewicht had moeten geven dan aan die van de overige erfgenamen. Dat de kantonrechter die belangen anders heeft gewogen dan appellant wil, betekent – zo het hof – echter nog niet dat sprake is van een duidelijke fout of vergissing.

Daarvoor heeft appellant verder onvoldoende gesteld. Ook de door appellant als nieuw aangevoerde feiten leiden niet tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij voorraad.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 08-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:4207

Zaaknummer: 200.353.859

Rechters: R. Prakke-Nieuwenhuizen, M.H.F. van Vugt en M. Wallart

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Artikel 3:190 BWXM verzet zich niet tegen verkoop door een erfgenaam van zijn deel in een perceel aan een mede-erfgenaam nu daardoor geen sprake is van een nieuwe deelgenoot, een latere verdeling niet wordt bemoeilijkt en de verkrijger stelt dat de andere erven toestemming hebben verleend.

In deze Caribische zaak is zowel geïntimeerde als appellant krachtens erfrecht gerechtigd in de, deels nog, onverdeelde nalatenschappen van wijlen erflater 1 en erflater 2. Tot die deels nog onverdeelde nalatenschappen behoren twee percelen in Sint Maarten. Appellant heeft zijn aandeel in die percelen verkocht aan geïntimeerde. In eerste aanleg heeft het Gerecht appellant veroordeeld zijn medewerking te verlenen aan de levering. Volgens het gerecht was sprake van een eenvoudige gemeenschap (art. 3:175 BWXM). Niets verzet zich ertegen dat over het aandeel van appellant in de percelen is beschikt, temeer niet nu het aan een andere deelgenoot moet worden geleverd en appellant op grond van die overeenkomst verplicht is daaraan mee te werken. In beroep stelt appellant dat sprake is van een gemeenschap als bedoeld in artikel 3:190 lid 1 BW. In die wetsbepaling staat dat een deelgenoot niet kan beschikken over zijn aandeel in een tot de gemeenschap behorend goed afzonderlijk, zonder toestemming van de overige deelgenoten. Op grond hiervan kon appellant niet beschikken over zijn aandeel in het perceel. Dat zijn aandeel op grond van de overeenkomst aan een andere deelgenoot moet worden geleverd is daarbij niet van belang. Het hof overweegt dat het in deze zaak gaat om de gemeenschap van een nalatenschap waarop artikel 3:190 BW van toepassing. Dit brengt als uitgangspunt mee dat een deelgenoot niet kan beschikken over zijn aandeel in de gemeenschap zonder toestemming van de overige deelgenoten. Blijkens de wetsgeschiedenis strekt de regel van artikel 3:190 lid 1 BW ertoe (afgezien van de positie van gemeenschapscrediteuren) het een deelgenoot onmogelijk te maken zonder toestemming van de overige deelgenoten de gemeenschap in een aantal kleinere gemeenschappen op te lossen waardoor de oorspronkelijke deelgenoten telkens tegenover andere medegerechtigden komen te staan, hetgeen een verdeling van een gemeenschap zou kunnen bemoeilijken. Er is geen reden het in artikel 3:190 1 BW vervatte verbod verder te doen strekken dan de ratio ervan verlangt (vergelijk: HR 28 november 2008, ECLI:NL:2008:BG0973). Geïntimeerde en appellant hebben in hun overeenkomst opgenomen dat appellant zich jegens geïntimeerde, tegen

betaling, verplicht om bij de verdeling van de gemeenschap, waarin beide partijen gerechtigde zijn, eraan mee te werken dat zijn aandeel daarin (in het bijzonder: in de percelen) wordt toegescheiden aan geïntimeerde. Van nieuwe of andere deelgerechtigden is geen sprake en van bemoeilijking van de verdeling (daardoor) evenmin. In het midden kan blijven of gelet op deze bijzondere omstandigheden toestemming van de andere deelgenoten in dit geval niet nodig is, aangezien geïntimeerde onweersproken heeft gesteld dat zij met alle erfgenamen overeenstemming heeft bereikt. Deze overeenstemming met geïntimeerde impliceert toestemming aan appellant. Appellant was dus, anders dan hij stelt, wel degelijk bevoegd om over zijn aandeel te beschikken. Ook in het midden kan blijven het antwoord op de vraag of het niet aangaat dat iemand die wordt aangesproken wegens niet-nakoming, zelf het verweer voert dat hij de verbintenis onbevoegdelijk is aangegaan.

Instantie: Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 01-07-2025

ECLI: ECLI:NL:OGHACMB:2025:172

Zaaknummer: SXM2021Hoo144

Rechters: G.C.C. Lewin, J. de Boer en W.P.M. ter Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door enig erfgenaam aan informele partner van erflater op grond van verondersteld geldig, maar nietig codicil overgeboekt bedrag, was noch schenking noch voldoening aan een natuurlijke verbintenis omdat daarbij irrelevant is of op erflater een natuurlijke verbintenis rustte, nu de erfgenaam het geld heeft overgeboekt.

De in oktober 2023 overleden erflater heeft in 2008 een samenlevingsovereenkomst gesloten met gedaagde (waarin opgenomen dat de inboedel, aangeschaft voor de gemeenschappelijke huishouding, aan ieder voor de onverdeelde helft toebehoort en een verblijvingsbeding om niet) en is toen met haar gaan samenwonen in een woning die uitsluitend aan erflater toebehoort. Op grond van erflaters testament is diens dochter [eiseres] enig erfgenaam, en in een codicil had erflater o.m. bepaald dat het saldo van de bankrekening bij de ABN Amro tussen partijen bij helfte moet worden verdeeld. Kort na het overlijden heeft eiseres van die bankrekening € 25.000 overgeboekt aan gedaagde en iets minder dan € 28.000 aan haarzelf. Gedaagde heeft de woning verlaten waarna deze is verkocht en in eigendom overgedragen. Ondanks herhaald verzoek heeft gedaagde de € 25.000 niet terugbetaald aan eiser. In geschil is de eigendom van diverse (inboedel)goederen, maar interessantst is of de € 25.000 onverschuldigd is betaald, zoals eiseres stelt, dan wel dat sprake was van een schenking c.q. voldoen aan een natuurlijke verbintenis zoals gedaagde stelt. De rechtbank is van oordeel dat de betaling van eiseres aan gedaagde moet worden begrepen als het uitvoering geven aan het codicil. De betaling vond plaats kort nadat partijen het codicil hadden aangetroffen en het betaalde bedrag betreft, rekening houdend met de door erflater gewenste schenkingen aan de kleindochters en de kosten verband houdende met het overlijden, de helft van het saldo op de bankrekening. Op basis van de door gedaagde overgelegde verklaringen van haar dochter en haar kleindochter kan niet worden geconcludeerd dat sprake is van een schenking en ook verder heeft gedaagde niet toegelicht waarom eiseres een schenking aan haar zou willen doen, anders dan dat dit de wil van erflater was zoals opgenomen in het op dit punt niet geldige codicil. De conclusie is daarom dat het beroep van gedaagde op schenking niet slaagt. Ter zake van de natuurlijke verbintenis geeft de rechtbank aan dat daarvan sprake is als (a) de wet of een rechtshandeling aan een verbintenis de afdwingbaarheid onthoudt, of (b) als iemand jegens een ander een dringende morele verplichting heeft van zodanige aard dat naleving

daarvan, ofschoon rechtens niet afdwingbaar, naar maatschappelijke opvattingen als voldoening van een aan die ander toekomende prestatie moet worden aangemerkt. Het geval als genoemd onder a is hier niet aan de orde: van een verbintenis is immers geen sprake omdat het codicil op het punt van de toedeling van het geldbedrag nietig is. Of het geval als genoemd onder b zich hier voordoet, moet worden bepaald naar maatschappelijke opvattingen en dus aan de hand van een objectieve maatstaf. Aan het subjectieve inzicht van degene die de prestatie voldoet (eiseres) komt geen beslissende betekenis toe. Dat op erflater een natuurlijke verbintenis rustte, zoals gedaagde betoogt, is in dit verband niet relevant. Hij is hier immers niet degene die de prestatie heeft voldaan, dat is eiseres. Mede gelet op hetgeen hiervoor ten aanzien van de door gedaagde gestelde schenking is overwogen en beslist, moet ervan uit worden gegaan dat eiseres het geldbedrag aan gedaagde heeft betaald om uitvoering te geven aan het codicil waarvan zij dacht dat dit rechtsgeldig was. Daarmee komt het betoog van gedaagde er in feite op neer dat via een omweg alsnog uitvoering wordt gegeven aan het op het punt van de toedeling van het geldbedrag nietige codicil. Dat betoog kan niet slagen. Naar maatschappelijke opvattingen kan niet worden gezegd dat eiseres hiermee heeft voldaan aan een aan gedaagde toekomende prestatie, want die prestatie is louter gebaseerd op een (op dat punt) nietig codicil. Vervolgens gaat de rechtbank in op de overige geschilpunten.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 16-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:8549

Zaaknummer: C/15/356073 / HA ZA 24-469

Rechters: J.J. Dijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na verkoop woning komt het in depot gezet bedrag toe aan de erven van de overleden mede-eigenaar en niet aan de andere mede-eigenaar.

In deze zaak, die slechts zijdelings erfrechtelijke aspecten kent, waren gedaagde en zijn inmiddels overleden broer X ieder voor de onverdeelde helft eigenaar van een woning. Na verkoop is een bedrag in depot gezet, en in onderhavige procedure is in geschil aan wie dit bedrag toekomt: de erven van X dan wel gedaagde. depotbedrag. Volgens gedaagde komt het depotbedrag aan hem toe, omdat het nooit de bedoeling is geweest dat zijn broer eigenaar zou worden van de woning en gedaagde ook volledig de kosten van de aankoop, de verbouwing en het onderhoud van de woning heeft betaald. De rechtbank verklaart voor recht dat het depotbedrag aan de erven van de broer toekomt, omdat gedaagde onvoldoende onderbouwd heeft gesteld dat hij de koop van de woning uit eigen middelen heeft gefinancierd en er ook geen reden is om op grond van de redelijkheid en billijkheid tot een andere verdeling te komen van de overwaarde dan dat de (erven van) beide eigenaren recht hebben op de helft daarvan.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 16-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:8552

Zaaknummer: C/15/359953 / HA ZA 24-691

Rechters: A.J. Wolfs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Zoon/erfgenaam/executeur heeft geen belang bij klacht dat notaris bij het verstrekken door (de bv van) erflater van een lening aan een nicht en vestiging met hypotheekrecht niet voldoende zorg in acht heeft genomen ten opzichte van vader en de bv.

De vader van klager heeft in 2016 met zijn echtgenote een besloten vennootschap opgericht. In 2017 heeft deze vennootschap een geldlening verstrekt aan een nicht van de echtgenote in verband met de aankoop van een woning. Op deze woning is een hypotheekrecht gevestigd ten behoeve van de besloten vennootschap. Alle benodigde notariële akten zijn door de oud-notaris in aanwezigheid van de vader van klager en diens echtgenote gepasseerd. Vader is in 2023 overleden. Klager is geen erfgenaam maar wel executeur in de nalatenschap van vader. In deze tuchtprocedure stelt klager dat de oud-notaris bij de totstandkoming van de overeenkomst van geldlening tussen de besloten vennootschap en de nicht en bij de vestiging van het hypotheekrecht niet voldoende zorg in acht heeft genomen ten opzichte van vader en de besloten vennootschap. Het hof beslist dat klager geen redelijk belang heeft bij zijn klacht en dat de klacht niet-ontvankelijk is. Het hof is, net als de kamer, van oordeel dat klager (als zoon van zijn vader, in zijn hoedanigheid van executeur van diens nalatenschap en in zijn hoedanigheid van executeur van de nalatenschap van zijn broer) in zijn hoedanigheden niet heeft te gelden als iemand 'met enig redelijk belang' in de zin van artikel 99 lid 1 Wna. Klager was geen partij bij de door de oud-notaris gepasseerde akten. Ook kan klager niet worden aangemerkt als een persoon die een recht kan ontleen aan deze akten. Als vader dat had gewild, dan was hij degene die als partij bij de akte (en wel tot 2 maart 2020) een tuchtklacht had kunnen indienen tegen de oud-notaris. De driejaarstermijn van artikel 99 lid 21 Wna is voor klager als zoon van zijn vader niet opnieuw gaan lopen op het moment dat vader als potentiële klager is overleden (zie ook Hof Amsterdam 8 februari 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:323). Verder heeft de kamer terecht overwogen dat, conform vaste rechtspraak van dit hof, in het algemeen een (versterf)erfgenaam een redelijk belang heeft bij een tuchtklacht over de totstandkoming en/of inhoud van het testament van een erflater (zie Hof Amsterdam 13 februari 2024, ECLI:NL:GHAMS:2024:320), maar dat dit in beginsel niet geldt voor andere rechtshandelingen. Alleen het zijn van de zoon van vader dan wel van executeur in de nalatenschap van vader (waarin ook nog eens slechts de aandelen in de bv

vallen en niet de geldlening zelf) dan wel van executeur in de nalatenschap van de broer van klager geeft aan klager niet zonder meer een redelijk belang om te mogen klagen. Het hof onderschrijft ook de overweging van de kamer dat de omstandigheid dat een rechtshandeling die later gevolgen heeft voor de omvang van de nalatenschap daarvoor onvoldoende is.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:1954

Zaaknummer: 200.350.871/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, E. de Greeve en Th.W. van Grafhorst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een geschil over de vraag of erflater bedragen van appellante heeft ontvangen als schenking of lening, schendt de enig erfgenaam artikel 21 Rv hetgeen er mede toe leidt dat de vordering deels wordt toegewezen

Appellante heeft in de periode 1 april 2017 tot en met 22 april 2022 aanzienlijke bedragen overgeboekt naar erflater X, alsook naar een stichting waarvan X destijds voorzitter was, en naar een bv waarvan X zelfstandig bevoegd bestuurder en enig aandeelhouder was. X is op 27 mei 2022 overleden en heeft geïntimeerde Y als enig erfgenaam achtergelaten. Y heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. In geschil is of appellante deze bedragen tot het gevorderde totaal ten titel van geldlening heeft verstrekt en of Y gehouden is deze aan appellante terug te betalen. De rechtbank heeft deze vorderingen afgewezen. De rechtbank heeft de verschillende overboekingen afzonderlijk beoordeeld en overwogen dat uit de door appellante overgelegde stukken en aangevoerde omstandigheden niet blijkt dat zij de bedragen als geldleningen aan X in privé heeft verstrekt en dat die nu opeisbaar zijn. Hoewel het hof dit oordeel alleszins begrijpelijk acht (Y verklaarde in eerste aanleg van niets te weten) komt het toch tot een andere conclusie. In dit hoger beroep zijn evenwel twee, mede door Y ondertekende verklaringen van X boven water gekomen die een ander licht op de zaak werpen. Appellante heeft deze verklaringen na het vonnis van de rechtbank gekregen van een assistente van X. Dat Y en haar advocaat deze verklaringen bewust hebben achtergehouden – zoals tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep is komen vast te staan – acht het hof bijzonder kwalijk. Y heeft aldus gehandeld in strijd met artikel 21 Rv dat partijen verplicht de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Nu Y deze verplichting niet heeft nageleefd, trekt het hof daaruit de gevolgtrekking dat zij niet wordt toelaten tot bewijslevering. Het hof verwierpt haarberoep op vernietiging van haar verklaringen. Het hof komt daarmee tot de conclusie dat een deel van de vordering van appellante toewijsbaar is. Het hof veroordeelt Y als enig erfgenaam € 27.500 aan appellante te voldoen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:4801

Zaaknummer: 200.346.736/01

Rechters: M.M.A. Wind, J.H. Kuiper en M.W. Zandbergen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof beslist o.m. dat executeur, die inmiddels wegens ernstig tekortschieten is ontslagen, ten onrechte notariskosten ten laste van de nalatenschap heeft gebracht.

In 2017 is erflaatster overleden. Ten tijde van haar overlijden was erflaatster ongehuwd en niet als partner geregistreerd. Uit haar geëindigde affectieve relatie met geïntimeerde 1 is minderjarige A geboren. A is tot enig en bezwaard erfgenaam benoemd, met appellante als verwachter. De eerst benoemde executeur heeft verklaard de benoeming niet te aanvaarden, waarna de vervolgens benoemde executeur X die benoeming heeft aanvaard. X heeft gebruikmakend van de bevoegdheid die haar bij testament is toegekend om een andere executeur in haar plaats te stellen, appellante in haar plaats tot executeur benoemd, en zij heeft deze benoeming aanvaard. Op gelijke wijze is appellante bewindvoerder geworden van hetgeen erflaatster de minderjarige heeft nagelaten. In 2020 heeft de kantonrechter appellante (mede) om gewichtige redenen ontslagen als executeur in de nalatenschap van erflaatster en als testamentair bewindvoerder omdat appellante als executeur en als testamentair bewindvoerder ernstig was tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen. De kantonrechter heeft bij die beschikking een stichting [mede-geïntimeerde] benoemd tot opvolgend testamentair bewindvoerder. In de door geïntimeerde 1 en de stichting geëntameerde procedure is appellante veroordeeld tot betaling aan de nalatenschap van ten onrechte ten laste van de nalatenschap gebrachte notariskosten ad circa € 12.500, advocaatkosten ad € 3.000 en vorderingen van erflaatster en onverklaarbare uitgaven ad € 15.000 en € 4.550. Het hof stelt vast welke kosten wel ten laste van de nalatenschap mochten worden gebracht.

Interessant is met name de kwestie over de kosten van de notaris. Appellante heeft in de periode dat zij executeur was de notaris opdracht gegeven om een aantal werkzaamheden te verrichten. De notaris heeft ter zake van deze werkzaamheden gedeclareerd. Het betrof o.m. werkzaamheden en begeleiding afwikkeling nalatenschap, waaronder begrepen aangifte Inkomstenbelasting, aangifte erfbelasting, opstellen rekening en verantwoording over kalenderjaren 2017, 2018 en 2019. Geïntimeerden hebben ter onderbouwing van hun vordering betoogd dat die kosten niet zijn aan te merken als door appellante in het kader van

haar taakuitoefening als executeur in redelijkheid gemaakte kosten. Volgens het hof heeft appellante die stelling onvoldoende betwist. Weliswaar voert zij aan dat zij zich door de opstelling van geïntimeerde 1 jegens haar genoodzaakt zag om juridische ondersteuning te vragen aan de notaris en dat in die kosten ook zijn begrepen de kosten die de notaris heeft gemaakt in het kader van de door geïntimeerde 1 verloren procedure over de verkoop van de woning van erflaatster door de executeur en het contact van de notaris met geïntimeerde 1, maar appellante heeft verzuimd aan te geven welk deel van de declaratie op die werkzaamheden ziet. De overigens weinig specifieke urenstaat van de notaris had daarbij tot uitgangspunt kunnen dienen. Zonder nadere toelichting door appellante is bovendien niet duidelijk waarom de notaris werkzaamheden die tot de basistaken van de executeur kunnen worden gerekend (opmaken boedelbeschrijving, aangifte inkomsten- en erfbelasting, opstellen rekening en verantwoording) voor appellante moest verrichten. Dat appellante, zoals zij op de mondelinge behandeling in hoger beroep verklaarde, niet juridisch en administratief is onderlegd doet daar niet aan af: zij heeft kennelijk in de wetenschap dat zij niet over de voor een executeur vereiste vaardigheden beschikte, haar benoeming om haar moverende redenen aanvaard (en tot haar ontslag vastgehouden). Dat dient voor haar rekening en risico te blijven.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:4688

Zaaknummer: 200.319.930

Rechters: M.H.F. van Vught, J.U.M. van der Werff en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In verband met een geschil of de samenwoning tussen erflater en diens partner was verbroken en de partner geen erfgenaam is, krijgen de ouders van erflater inzage in de samenlevingsovereenkomst, maar niet in andere stukken, en wordt gebruik van de verklaring van erfrecht niet verboden omdat de onzekerheid omtrent het erfgenaamschap daarin is vermeld.

In geschil is wie de erfgenamen zijn van de in 2024 overleden erflater. Appellanten/de ouders van erflater stellen dat de erfstelling ten gunste van de partner van erflater/geïntimeerde is vervallen omdat hun relatie zou zijn geëindigd. Onderhavige zaak betreft de vordering van appellanten van een verbod tot het gebruik van de verklaring van erfrecht waarin geïntimeerde als enig erfgenaam is aangeduid alsmede en de afgifte van stukken die van belang kunnen zijn voor de vraag wie erfgenaam van de erflater is. Het hof volgt appellanten in hun stelling dat voor de uitleg van het begrip samenwoning en het vervalbeding in het testament van erflater ook van belang kan zijn wat erflater en geïntimeerde daarover en over het eindigen van die samenwoning hebben afgesproken in hun samenlevingsovereenkomst. Appellanten verlangen verder nog een afschrift van het testament van erflater; van een onderhandse akte over de breukdelen in de gemeenschap van woning; van de door geïntimeerde als executeur gemaakte boedelbeschrijving van de nalatenschap van erflater met alle daarbij horende stukken. Het hof is van oordeel dat zij bij al deze stukken (nog) geen belang hebben. Zij hebben al een uittreksel van het testament gehad waarin alle passages zijn opgenomen die voor hen van belang zijn. Zij hebben ook nog geen belang bij de onderhandse akte over de breukdelen van de woning. Ook hier geldt dat zij niet hebben uitgelegd waarom die boedelbeschrijving relevant is voor de uitleg van het testament. Pas als zou blijken dat zij de erfgenamen van erflater zijn, zouden zij recht daarop hebben, maar niet meer tegenover geïntimeerde die vanwege het vervalbeding in dat geval geen executeur is en dat achteraf nooit blijkt te zijn geweest. Het hof constateert dat in de verklaring van erfrecht al uitdrukkelijk rekening is gehouden met de mogelijkheid dat in rechte komt vast te staan dat de samenwoning niet is geëindigd door het overlijden van de erflater en dat in dat geval geïntimeerde nooit erfgenaam en nooit executeur is geweest. Op die manier is voor derden

duidelijk dat nog niet onherroepelijk vaststaat dat geïntimeerde de enige erfgename en de executeur is. Appellanten hebben dan ook geen belang bij een verbod gebruik te maken van de verklaring van erfrecht.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:4707

Zaaknummer: 200.345.444

Rechters: J.H. Lieber, M.H.F. van Vught en P.G. Knoppers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na cassatie oordeelt het hof dat de broer niet erft omdat erflater bij testeren niet de situatie voor ogen heeft gehad dat hij na scheiding zou hertrouwen en kinderen zou krijgen.

Onderhavige zaak is een vervolg op HR 10 november 2023 (ERF 2023-059) en Hof Arnhem-Leeuwarden 22 maart 2022 (ERF 2022-0126), waarin in geschil is of de weduwe van erflater dan wel diens broer zijn erfgenaam is. Bron van discussie is het testament waarin erflater zijn toenmalige echtgenote tot erfgename heeft benoemd, onder de voorwaarde dat hun huwelijk op het moment van zijn overlijden nog zou bestaan. Subsidiair heeft hij zijn broer tot erfgenaam benoemd. Na de scheiding van de toenmalige echtgenote is erflater hertrouwd met de weduwe met wie hij twee kinderen heeft. Kort en goed oordeelde de rechtbank dat de erflater het testament uitsluitend heeft gemaakt voor de situatie dat hij getrouwd was met zijn toenmalige echtgenote en/of niet zou zijn hertrouwd en dat de erflater de nieuwe situatie niet voor ogen heeft gestaan toen hij het testament in 2006 maakte. Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft dat vonnis vernietigd en de broer in het gelijk gesteld. De Hoge Raad heeft het arrest van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden vernietigd en de zaak verwezen. Thans oordeelt het hof dat toen erflater het testament maakte, hij is uitgegaan van een andere situatie dan waarin hij zich bevond op het moment dat hij overleed. Zijn uiterste wil gold kennelijk alleen voor de situatie waarin hij verkeerde toen hij het testament maakte. Het hof is van oordeel dat de broer geen rechten kan ontlenen aan het testament. Het standpunt van de broer dat het de bedoeling van erflater was om hem door middel van de erfstelling te belonen voor het mee opbouwen van de onderneming, acht het hof onvoldoende aannemelijk. Toen erflater het testament maakte, was hij gehuwd met de eerste echtgenote. Erflater heeft haar benoemd als erfgename. Voor het geval hij niet meer met de eerste echtgenote gehuwd zou zijn, heeft erflater zijn broer benoemd tot erfgenaam. Uit het testament volgt dat, wanneer de broer niet meer zou leven, de kinderen van de broer zouden erven. Wat volgens het hof opvalt, is dat de erflater niets heeft vermeld over eigen kinderen maar dat hij wel de kinderen van de broer heeft genoemd. Het onderwerp afstammelingen zal dus met de notaris zijn besproken. Het hof ziet daarin een duidelijke aanwijzing dat erflater er bij het opmaken van het testament van uitging dat hij kinderloos zou sterven. Hij had geen kinderen met de eerste echtgenote. Daarbij komt dat het moeilijk voorstelbaar is dat erflater zijn kinderen zou hebben willen

onterven ten faveure van zijn broer. Het is echter nog moeilijker voor te stellen dat als erflater er wél van uit was gegaan dat hij nog kinderen zou krijgen en de broer eerder zou sterven dan hij, erflater dan zijn eigen kinderen had willen onterven ten faveure van de kinderen van de broer. Het hof acht dat niet aannemelijk. Verder valt op dat in het testament de eerste echtgenote bij naam wordt genoemd en dat er niet is vermeld 'de echtgenote'. Dat de eerste echtgenote bij naam wordt genoemd en dat niet wordt vermeld 'de echtgenote' draagt bij aan de veronderstelling dat erflater bij het opmaken van het testament niet heeft voorzien dat hij zou hertrouwen, terwijl hij wel had voorzien dat het huwelijk met de eerste echtgenote zou kunnen eindigen, gelet op de voorwaarde die hij in het testament heeft opgenomen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 10-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3926

Zaaknummer: 200.341.103/01

Rechters: M. van Ham, J.M.H. Schoenmakers en J.J.M. van Lanen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de meerderjarigenbewindvoerder verlengt de kantonrechter de termijn als bedoeld in artikel 4:193 lid 1 BW.

Op verzoek van de meerderjarigenbewindvoerder verlengt de kantonrechter de termijn als bedoeld in artikel 4:193 lid 1 BW. Op dit moment is onvoldoende informatie beschikbaar om een verantwoorde keuze te kunnen maken aangaande het (beneficiair) aanvaarden dan wel het verwerpen van de nalatenschap. Om meer duidelijkheid te verkrijgen over de inhoud van de nalatenschap, wordt verzocht voornoemde termijn met drie maanden te verlengen. De kantonrechter gaat in op de regeling van artikel 4:193 en 4:192 BW, constateert dat het verzoek tijdig is ingediend en verlengt de termijn met drie maanden.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 31-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2025:5013

Zaaknummer: 11744536 OV VERZ 25-2211 (E)

Rechters: E.K. van der Lende-Mulder Smit

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank verklaart zich in internationale zin onbevoegd om kennis te nemen van het verzoek tot benoeming van een vereffenaar.

De Staat verzoekt in ECLI:NL:RBDHA:2025:13668 het benoemen van een vereffenaar op grond van artikel 4:204 lid 1 aanhef en onder a BW in de nalatenschap van de te Duitsland wonende en aldaar in 2018 overleden erflater. De nalatenschap van erflater is thans onbeheerd, omdat de beheerder (Nachlasspfleger) van de nalatenschap niet langer bereid is enige actie te ondernemen en de taak van de curator in het faillissement van de nalatenschap van erflater is voltooid. De erfgenamen zijn onbekend. Tot de onbeheerde nalatenschap behoort een vakantiehuis met achterstallig onderhoud in Nederland. De schuldeisers van de nalatenschap van erflater hebben het Rijksvastgoedbedrijf gevraagd de nalatenschap af te wikkelen, zodat hun vorderingen voldaan kunnen worden. De Nederlandse rechter moet zijn bevoegdheid beoordelen aan de hand van de bepalingen van de Erfrechtverordening. Het uitgangspunt is dat de gerechten van het land waar erflater zijn laatste gewone verblijfplaats had bevoegd zijn om een uitspraak te doen over de erfopvolging in het geheel (art. 4 Erfrechtverordening). Dit kan anders zijn als erflater een rechtskeuze heeft gemaakt. Niet is gesteld, en dat is ook niet gebleken, dat erflater in het Duitse testament een rechtskeuze voor het Nederlandse recht heeft gemaakt. Ook anderszins biedt de inhoud van het verzoekschrift en het verhandelde op de mondelinge behandeling geen aanknopingspunt waaraan de Nederlandse rechter op grond van de Erfrechtverordening zijn rechtsmacht kan ontleenen. De rechtbank verklaart zich dan ook in internationale zin onbevoegd. Wel wijst de rechtbank nog op het volgende. Alhoewel er sprake lijkt te zijn van een onbeheerde nalatenschap, is het in ieder geval geen Nederlandse onbeheerde nalatenschap die met toepassing van het Nederlandse recht verder kan worden vereffend en afgewikkeld. Uit de processtukken blijkt immers en dat heeft de advocaat van verzoeker op de mondelinge behandeling ook nogmaals bevestigd dat Duits recht van toepassing is op de nalatenschap. Als een schuldeiser van de nalatenschap wil dat de nalatenschap verder wordt vereffend en afgewikkeld, moet hij (laten) nagaan of, en zo ja, welke, maatregel(en) de in Duitsland bevoegde rechter kan treffen om dat te bereiken. Voor verzoeker, althans Het Rijksvastgoedbedrijf, is daarin geen rol weggelegd, met name omdat hij geen schuldeiser van de nalatenschap is.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 31-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2025:13668

Zaaknummer: C/09/682518 / HA RK 25-150

Rechters: I.D. Bellaart

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrechter wijst klacht af omdat notaris de zaak waarbij klager stukken opvraagt niet onnodig heeft vertraagd en ook niet blijkt dat de notaris over stukken beschikt die hij als protocolopvolger aan klager had moeten verstrekken.

In juni 1990 is de vader van klager overleden met als erfgenamen achterlatend klager en diens broer. Vader had notaris A tot executeur benoemd, en die heeft o.m. een akte afgifte legaat vruchtgebruik en de aangifte erfbelasting alsmede een conceptakte van verdeling opgemaakt. Na het overlijden in 1997 van A is (inmiddels) oud-notaris B verzocht de afwikkeling verder ter hand te nemen. B heeft in 1998 een voorstel tot verdeling van de nog onverdeelde boedel gedaan. Op 4 augustus 2000 heeft B een conceptakte van verdeling opgesteld. B is per 1 januari 2020 gedefungeerd en notaris C is per 1 juli 2020 aangewezen als protocolhouder (ook wel genoemd: protocolopvolger). Uiteindelijk is namens klager in mei 2023 aan notaris C verzocht om o.a. het volledige boedeldossier, overzicht afhandeling erfenis, betalingsbewijzen, stukken met betrekking tot de aangifte erfbelasting e.a., waarna C heeft bericht dat het dossier lijkt te zijn vernietigd en dat de oud-notaris alleen een fysiek dossier en geen digitaal dossier heeft aangehouden. In juni 2023 heeft C laten weten dat voor hem als protocolhouder en protocolopvolger dezelfde geheimhoudingsplicht geldt als voor oud-notaris B gold. Dit betekende dat de notaris niet inhoudelijk kon antwoorden en evenmin aan het verzoek tot overdracht van het dossier kon voldoen. De notaris liet weten in bepaalde gevallen hoogstens afschriften te kunnen verstrekken, maar daartoe had hij eerst meer informatie nodig. Na ontvangst daarvan heeft C gewezen op de mogelijkheid dat het dossier, mede gelet op het feit dat erflater is overleden in 1990 en oud-notaris B de verklaring van erfrecht niet heeft afgegeven, al ruim langer dan 20 jaar geleden gearhiveerd is en bij gevolg inmiddels is vernietigd. In augustus 2023 heeft notaris C een paar (concept)brieven gevonden, maar de notaris achtte zich niet vrij om deze aan klager te sturen. De notaris heeft daarop laten weten klager niet verder te kunnen helpen. Bij brief van 19 augustus 2023 heeft het onderzoeksteam de notaris opnieuw verzocht tot overdracht van het boedeldossier van erflater. Bij brief van 24 augustus 2023 heeft de notaris aan het onderzoeksteam de zaak van zijn kant nog een keer uiteengezet. In eerste aanleg heeft de kamer uitsluitend geoordeeld over die onderdelen van de klacht die het handelen van de notaris betreffen, welke onderdelen erop neerkomen dat

notaris C als protocolopvolger beschikte over het dossier dat ziet op de afwikkeling van de nalatenschap van erflater maar dat C dat niet beschikbaar stelt aan klager en dat hij een verdragstechniek toepast ten aanzien van de verzoeken van klager. De kamer heeft in de bestreden beslissing de klacht van klager ongegrond verklaard. Volgens de kamer staat vast dat de notaris zelf geen werkzaamheden heeft verricht in het dossier dat ziet op de afwikkeling van de nalatenschap van erflater; pas als opvolger in het protocol van de oud-notaris is de notaris bekend geraakt met deze nalatenschapskwestie; de notaris heeft uiteengezet wat zijn rol als protocolopvolger inhoudt en hoe hij hieraan uitvoering heeft gegeven; de notaris heeft uitgelegd dat hij niet beschikt over een nalatenschapsdossier van erflater en wat hij heeft gedaan om nog zo veel mogelijk duidelijkheid te krijgen over dit dossier ten behoeve van klager; de notaris heeft bevestigd dat zich in het systeem van de oud-notaris geen in deze zaak door de oud-notaris gepasseerde akten bevinden. Het hof sluit zich aan bij deze overwegingen en het oordeel van de kamer. Het hof acht het niet aannemelijk dat de notaris over de opgevraagde stukken beschikt. De stelling van klager in zijn beroepschrift dat, doordat de notaris toegang heeft tot de server van de oud-notaris, evident is dat er tussen notaris C en oud-notaris B afspraken moeten zijn gemaakt op grond waarvan notaris C toegang heeft gekregen tot de gegevens die aanwezig zijn op een server die nog toebehoort aan, althans onder controle staat van de oud-notaris, is niet komen vast te staan.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:1953

Zaaknummer: 200.348.124/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, E. de Greeve en Th.W. van Grafhorst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank benoemt een vereffenaar, verklaart dat de driemaandentermijn van artikel 4:192 lid 4 BW is verstreken en een erfgenaam derhalve beneficiair heeft aanvaard en bepaalt dat de advocaatkosten vereffeningskosten in de zin van artikel 4:7 lid 1 aanhef en sub c BW zijn.

De in 2024 overleden ongehuwde erflaatster laat op grond van het versterferecht als erfgenamen achter de beide verzoekers [een broer en zus van erflaatster], de niet-verschenen verweerder [een andere broer], alsmede de belanghebbenden [een broer, zus en twee nichten van erflaatster]. Verzoekers en belanghebbenden hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Verzoekers verzoeken om een vereffenaar te benoemen in de nalatenschap, te bepalen dat de kosten van de onderhavige procedure ten laste van de nalatenschap mogen worden gebracht en voor recht te verklaren dat de termijn waarbinnen verweerder zich moet uitlaten over de aanvaarding van de nalatenschap in de zin van artikel 4:192 lid 4 BW is aangevangen op 27 februari 2025, en/of dat verweerder wordt geacht de nalatenschap van erflaatster beneficiair te aanvaarden indien hij op 27 mei 2025 geen rechtsgeldige andersluidende keuze heeft gemaakt. Verzoekers leggen aan hun verzoek tot benoeming van een vereffenaar ten grondslag dat de onderlinge verhoudingen tussen de erfgenamen niet optimaal zijn. Verzoekers zien het niet zitten om de nalatenschap van erflaatster gezamenlijk te vereffenen vanwege de gang van zaken tijdens de afwikkeling van de nalatenschap van moeder in 2019. De rechtbank is van oordeel dat het verzoek ex artikel 4:203 lid 1 sub a BW tot benoeming van een vereffenaar op de wet is gegrond en wijst het toe. Uit het boedelregister volgt dat verweerder nog geen verklaring over zijn keuze als bedoeld in artikel 4:190 BW heeft afgelegd. Verzoekers hebben gesteld dat zij verweerder bij deurwaardersexploot van 27 februari 2025 ervan op de hoogte hebben gesteld dat zowel verzoekers als de belanghebbenden de nalatenschap van erflaatster beneficiair hebben aanvaard. Verweerder heeft niet betwist dat hij op 27 februari 2025 kennis heeft genomen van de beneficiaire aanvaarding door zijn mede-erfgenamen. De rechtbank is daarom van oordeel dat is komen vast te staan dat de driemaandentermijn van artikel 4:192 lid 4 BW op 27 februari 2025 is aangevangen. Met het aanvangen van deze termijn op 27 februari 2025 had verweerder uiterlijk tot 28 mei 2025 de gelegenheid om een verklaring van verwerping of zuivere

aanvaarding bij het boedelregister te laten inschrijven. Nu uit het boedelregister blijkt dat verweerder daarvan geen gebruik heeft gemaakt, wordt hij geacht de nalatenschap van erflaatster beneficiair te hebben aanvaard. De rechter zal aantekening van deze beneficiaire aanvaarding laten maken in het boedelregister. De verzochte verklaring voor recht wordt afgegeven. Tevens bepaalt de rechtbank dat de advocaatkosten (althans voor zover die kosten volgens het liquidatietarief als proceskosten mogen worden aangemerkt) als vereffeningskosten in de zin van artikel 4:7 lid 1 aanhef en sub c BW kunnen worden aangemerkt.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 24-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:6321

Zaaknummer: 449376 / HZ RK 25-17

Rechters: M.J. van Lee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Advocaat geeft geen inschatting vooraf van naar verwachting te besteden uren in procedure over testamentair bewind, waardoor prijsbeding als oneerlijk wordt bevonden en de factuur niet betaald hoeft te worden.

Eiseres/een advocatenkantoor heeft gedaagde bijgestaan ter zake van de beëindiging van een door de vader van gedaagde ingesteld testamentair bewind. Thans vordert eiseres betaling van de conform het vooraf overeengekomen uurtarief vastgestelde factuur. De kantonrechter overweegt dat uit de opdrachtbevestiging blijkt dat ten aanzien van de kosten voor de werkzaamheden (het prijsbeding) slechts een uurtarief en bepaalde kostenposten (griffierecht en deurwaarderskosten) zijn genoemd en dat het verschuldigde honorarium periodiek in rekening zou worden gebracht. Er is daarbij geen indicatie gegeven van de uiteindelijke of te verwachte hoogte van die bedragen. Hoewel begrijpelijk is dat eiseres voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst van opdracht wellicht geen exact totaalbedrag kon geven, had zij gedaagde wel meer informatie kunnen geven dan zij heeft gedaan en had zij ten minste een (voorlopige) inschatting van het aantal uren of bedrag kunnen geven, temeer nu het ging om een overzichtelijke afgebakende opdracht. Het genoemde uurtarief zonder concrete toelichting is als prijsbeding dan ook onvoldoende transparant, zodat het alsnog moet worden getoetst op eerlijkheid (art. 4 lid 2 Richtlijn oneerlijke bedingen). Een niet-transparant beding is nog niet meteen oneerlijk, maar de onduidelijke formulering is wel een (belangrijk) element binnen die toets. Het gaat om de vraag of het beding, in strijd met de goede trouw, het evenwicht tussen de rechten en verplichtingen van partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort of kan verstoren. Door geen inschatting te geven van het aantal uur dat met de zaak gemoeid was, is niet alleen geen inzicht gegeven in de financiële verplichting die gedaagde aanging, ook is haar daarmee onthouden om enige controle op de in rekening gebrachte prijs uit te voeren. Door vooraf een inschatting te geven verplicht eiseres zichzelf voorts om rekening en verantwoording aan gedaagde af te leggen, zonder welke zij in wezen de mogelijkheid creëert om onbepaald uren te declareren en kosten in rekening te brengen. De hoogte van het uurtarief en het uiteindelijke totaalbedrag zijn daarbij niet relevant, zodat die niet worden meegewogen bij deze beoordeling. Het prijsbeding wordt dan ook oneerlijk bevonden. Dat betekent dat gedaagde niet aan het prijsbeding, te weten het uurtarief, is

gebonden (art. 6 lid 1 Richtlijn oneerlijke bedingen) en dat als gevolg daarvan de onderhavige overeenkomst niet kan blijven voortbestaan. Aangezien gedaagde hiervan geen uiterst nadelige gevolgen ondervindt en niet in haar belangen wordt geschaad, hoeft de overeenkomst niet te worden aangevuld (zie onder andere ECLI:EU:C:2020:954). Het gevolg daarvan is dat gedaagde het gefactureerde bedrag niet hoeft te betalen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 27-06-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:4587

Zaaknummer: 11518301 CV EXPL 25-2499

Rechters: L. van Berkum

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Eisers die in een procedure jegens de erven tot levering van een pand een geantedateerde koopovereenkomst inbrengen, handelen in strijd met artikel 21 Rv en worden veroordeeld tot betaling van de integrale kosten.

Verkort weergegeven betreft het geschil de nakoming van een koopovereenkomst met betrekking tot een aan de erflater en diens echtgenote [de inmiddels ook overleden gedaagde 4] in eigendom toebehorend pand waarin een café is gevestigd, dat wordt geëxploiteerd door de beide eisers en de zich boven het café bevindende bovenwoningen die werden bewoond door derden. Eisers vorderen aanvankelijk de veroordeling van gedaagden [de erfgenamen en executeurs in beide nalatenschappen] tot het meewerken aan de levering van het pand. Bij akte uitlaten van 23 april 2025 hebben eisers kenbaar gemaakt de verwerving van het pand niet langer na te streven, zodat wordt afgezien van de vorderingen in conventie. De beide executeurs en de twee verschenen gedaagden hebben tegen het aanvankelijk in conventie gevorderde gemotiveerd verweer gevoerd. Zij hebben, naar de rechtbank begrijpt, niet uitdrukkelijk ingestemd met intrekking van de vordering in conventie en doorhaling van die procedure. Ook handhaven zij hun reconventionele vorderingen tot de veroordeling van eisers tot integrale vergoeding van de door de erfgenamen van gedaagde 4 en/of door de executeur gemaakte advocaatkosten. De rechtbank stelt voorop dat tussen partijen inmiddels vaststaat dat het op schrift gezette document/koopovereenkomst pas achteraf, na het overlijden van gedaagde 4, is opgesteld. Daaruit volgt dat deze overeenkomst geantedateerd is en bovendien een valse handtekening van gedaagde 4 bevat nu zij op dat moment al was overleden en die handtekening niet zelf meer heeft kunnen zetten. Eisers worden geacht daarmee bekend te zijn geweest, nu zij wisten dat gedaagde 4 op dat moment al was overleden. Desondanks hebben eisers dat document welbewust in deze procedure als echt ingebracht en ten grondslag gelegd aan hun aanvankelijke vorderingen in conventie. Daarmee hebben zij bewust in strijd met de waarheid de rechtbank en de executeurs van erflater en gedaagde 4 voorgelicht en geïnformeerd. Dat levert handelen in strijd met artikel 21 Rv op. Het verwijt dat eisers daarmee kan worden gemaakt is ernstig en raakt bovendien de kern van het geschil waarover aanvankelijk in conventie, voordat eisers de vorderingen introkken, werd geprocedeerd. De rechtbank is van oordeel dat deze laakbare handelwijze gesanctioneerd dient te worden met

een veroordeling van eisers in de volledig ten aanzien van deze procedure gemaakte proceskosten. Bij de hoogte van de toegekende vergoeding speelt een rol dat erflater zijn belang heeft laten prevaleren boven dat van de waarheid, en zijn wetenschap ter zake van het vervalste document. Volgens de rechtbank zou erflater gelet op dit handelen in een procedure waarin dit document wordt gebruikt zich nooit hebben kunnen beroepen op onbekendheid met het vervalste document of op het naar waarheid inlichten van de rechtbank (art. 21 Rv). Zijn erfgenamen volgen in deze de positie van erflater en zij hebben dus geen recht op integrale proceskostenvergoeding, maar alleen op het liquidatietarief.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 02-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:4591

Zaaknummer: 754503

Rechters: C.M.E. de Koning

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De veroordeling van de zoon en mede-erfgenaam tot verwijdering/ontruiming van standplaats is een ondeelbare prestatie die alle eigenaren (de schuldenaren) moeten voldoen. Dat andere erfgenamen mede-eigenaren zijn, maakt niet dat zij allemaal bij deze verwijderingsvordering worden betrokken.

Voor zijn overlijden in maart 2023 is vader veroordeeld om de door hem gehuurde standplaats voor een woonwagen te ontruimen. In de door appellant/zoon gestarte procedure heeft de kantonrechter de vordering afgewezen tot het geven van een verklaring voor recht dat de zoon als eerste rechthebbende moet worden aangemerkt voor de standplaats van zijn overleden vader. Appellant vordert in hoger beroep alsnog afwijzing van de vorderingen van de gemeente tot ontruiming en leeg opleveren van de standplaats. Hij voert daartoe kort gezegd aan dat hij niet in zijn eentje kan beschikken over de woonwagen en geen toestemming heeft van de andere erfgenamen van zijn vader. Voor het hof staat vast dat appellant op dit moment geen titel heeft om op de standplaats te zijn en daar te wonen. De standplaats is niet zijn eigendom. Hij is of was ook geen huurder, dat was zijn vader. Hij was geen medehuurder en hij heeft de huur van zijn vader niet voortgezet in de zin van artikel 7:268 BW. De gemeente is wel rechthebbende van de standplaats, want zij is eigenares. Zij wil dat appellant van haar eigendom afgaat. In beginsel moet appellant daarom, met alles wat van hem is, de standplaats verlaten. Er is derhalve geen recht of titel om de woonwagen op de standplaats te hebben staan. De eigenaren zijn daarom verplicht om de woonwagen van de standplaats te verwijderen wanneer de standplaatseigenaar (de gemeente) dat vordert. Een dergelijke verwijdering is een ondeelbare prestatie die alle eigenaren (de schuldenaren) moeten voldoen. Artikel 6:6 lid 2 BW bepaalt dat als een prestatie ondeelbaar is, de schuldenaren hoofdelijk verbonden zijn. Dat wil zeggen dat alle eigenaren (elk van hen) tegenover de gemeente gehouden zijn om de woonwagen te verwijderen. Dit betekent dat de gemeente van appellant kan verlangen dat hij de woonwagen verwijdert. Dat ook de andere erfgenamen als mede-eigenaren bij de woonwagen betrokken zouden zijn, maakt niet dat de gemeente hen allemaal bij deze verwijderingsvordering moet betrekken. De schuldenaren van een hoofdelijke verbintenis zijn immers zelfstandig verbonden tegenover de schuldeiser en de beslissing van dit arrest bindt alleen appellant.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 22-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2025:1430

Zaaknummer: 200.339.898/01

Rechters: G. Dulek-Schermers, P. Glazener en J.N. de Blécourt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de erven verklaart de kantonrechter de hypothecaire inschrijving op de nalatenschapswoning waardeloos.

Eisers zijn de erfgenamen van de in 2024 overleden erflaatster. Eisers hebben de tot de nalatenschap behorende woning verkocht. Bij de voorbereiding van de overdracht blijkt dat de woning is belast met een van 5 juni 1973 daterende hypothecaire inschrijving ten gunste van de Stichting/gedaagde als zekerheid voor een op 1 juni 1973 gesloten geldlening van fl. 18.057,31 voor de duur van 5 jaar en ingaande 1 januari 1973. De Stichting is na een ontbindingsbesluit van 16 september 2014 opgehouden te bestaan wegens het ontbreken van bekende baten. X is bewaarder van de boeken en bescheiden van de Stichting. Eisers vorderen een verklaring voor recht dat de hypothecaire inschrijving waardeloos is in de zin van artikel 3:29 B.W. De Stichting is niet verschenen en heeft dus geen verweer gevoerd. De voorzieningenrechter is van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat de ten behoeve van erflaatster gevestigde hypotheek is tenietgegaan en verklaart de inschrijving waardeloos.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 22-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2025:7250

Zaaknummer: C/03/343447 KG ZA 25-262

Rechters: E.C.M. Hurkens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Anders dan de rechtbank oordeelt het hof dat de opvatting dat als op enig moment komt vast te staan dat de executeur de ruimschootstoereikendverklaring niet of niet langer kan afleggen, hij met terugwerkende kracht tot de datum van beneficiaire aanvaarding niet in functie was, onjuist is.

Vier met elkaar samenhangende procedures zijn een vervolg op de zaak die o.m. aan bod kwam in ERF 2023-0218 en ERF 2023-0504. Volstaan wordt met een beknopte en beperkte weergave, waarbij wordt gefocust op de door de weduwe/executeur afgelegde ruimschootstoereikendverklaring en de mate waarin derdenbescherming wordt genoten als deze verklaring onjuist is en de weduwe/executeur onbevoegd blijkt te zijn. Erflater is een in 2017 overleden fertiliteitsarts. In 2016 ontstond het vermoeden dat erflater tegen de regels in zijn eigen zaad bij cliënten insemineerde in plaats van het zaad van (anonieme) donoren, een gebrekkige administratie voerde, donorzaad van verschillende donoren mengde en het maximum aantal kinderen per donor overschreed. Voorts ontbrak een goede prenatale screening. Kort en goed is erflater in privé en als bestuurder van de voormalige stichting X aansprakelijk gesteld als gevolg van het toerekenbaar tekortschieten in de behandelingsovereenkomst met de donorouders. Daarnaast is erflater namens de donorkinderen aansprakelijk gesteld voor het maken van een beroepsfout. Na het overlijden van erflater en voordat de vereffenaar als zodanig werd benoemd door de rechtbank, heeft de weduwe van erflater uit de nalatenschap onroerende zaken overgedragen aan koper 1 waarbij deze een recht van hypotheek heeft gevestigd en een perceel heeft doorverkocht aan koper 2. De nadien benoemde vereffenaar meent dat de overgedragen zaken zich juridisch nog in de nalatenschap bevinden omdat ze niet rechtsgeldig zijn overgedragen. In ERF 2023-0218 oordeelde de rechtbank dat de overdracht van het onroerend goed en de daarna door koper verleende hypotheek en doorverkoop aan koper 2 ongeldig zijn omdat de door de weduwe/executeur afgelegde ruimschootstoereikendverklaring onjuist was. In ERF 2023-0504 kwamen tuchtrechtelijke aspecten aan bod.

In onderhavige appèlzaken procedeert in ECLI:NL:GHDHA:2025:1536 de hypotheeknemer tegen de vereffenaar. In ECLI:NL:GHDHA:2025:1538 procedeert koper 1 tegen de vereffenaar,

de weduwe en de hypotheeknemer. In ECLI:NL:GHDHA:2025:1539 procedeert koper 2 tegen de vereffenaar. In al deze drie zaken komt de vraag aan bod of de vereffenaar de procedure wel had kunnen voeren nu het aan schulden ontbreekt. Daarbij wordt o.m. aangevoerd dat de vereffenaar overigens ook al een substantieel actief heeft ontvangen. Het hof overweegt dat ingevolge artikel 4:211 lid 1 BW een vereffenaar tot taak heeft de nalatenschap als een goed vereffenaar te beheren en te vereffenen dat en hij ingevolge lid 2 van dit artikel bij de vervulling van zijn taak de erfgenamen in en buiten rechte vertegenwoordigt. De taken en bevoegdheden van de vereffenaar laten zich vergelijken met de taken en bevoegdheden van de curator in faillissement. Beiden dienen bij de vervulling van hun taak in het bijzonder rekening te houden met de belangen van de schuldeisers van de nalatenschap dan wel van de failliet. Tot de nalatenschap van erflater behoren – zo de rechtbank – (mogelijke) schuldeisers. Uit de door de weduwe en de vereffenaar opgestelde (voorlopige) boedelbeschrijvingen blijkt dat schulden bestaan van erflater onder meer aan diens advocaat en aan de weduwe uit hoofde van de huwelijksvoorwaarden. In deze zaak staat nog niet vast wat de omvang van de vordering is van een aantal donorkinderen op erflater/diens nalatenschap. Bovendien zijn er kosten gemaakt in het kader van de vereffening. De belangen van alle schuldeisers dienen door de vereffenaar te worden behartigd. Het vaststellen van de samenstelling en omvang van de nalatenschap alsook het als een goed vereffenaar beheren van de nalatenschap behoren tot de kerntaken van de vereffenaar. Dit omvat ook de bevoegdheid tot procederen. Na een eigen afweging is het hof – evenals de rechtbank – van oordeel dat de vereffenaar in dezen procesbevoegdheid toekomt. De grief van koper 2 dat de weduwe – anders dan de rechtbank overwoog – wel degelijk een ruimschootstoereikendverklaring mocht afleggen (omdat zij in de visie kan koper 2 enkel rekening hoefde te houden met daadwerkelijke vorderingen en niet met mogelijke (toekomstige) vorderingen (die i.c. ontstaan als de diverse claims tegen de erflater worden toegewezen)) faalt omdat de weduwe geen beroep heeft ingesteld tegen het bestreden vonnis.

Meest in het oog springt het van de rechtbank afwijkende oordeel van het hof over de gevolgen van het alsnog negatief worden van de nalatenschap. Het hof geeft aan dat een aanvankelijk positieve nalatenschap negatief kan worden en een negatieve nalatenschap positief kan worden. Een ruimschootsvoldoendeverklaring kan door de executeur worden ingetrokken indien hem of haar feiten bekend worden dat er onvoldoende activa zijn om de schulden te voldoen. De weduwe noch de vereffenaar heeft de ruimschootsvoldoendeverklaring ingetrokken. Volgens Perrick blijven handelingen die de executeur heeft verricht over de periode tot de intrekking rechtsgeldig (Asser/Perrick 4 2021/603). Vast staat dat de weduwe de ruimschootstoereikendverklaring heeft afgelegd en dat op basis hiervan een notaris een verklaring van erfrecht heeft opgemaakt. Nu de weduwe de verklaring wel heeft afgelegd, ook al was dit naar het oordeel van de rechtbank onjuist, rijst de

vraag of zij executeur is geworden en gebleven. Als de weduwe verklaart dat het vermogen van de nalatenschap ruimschoots toereikend is om alle schulden te kunnen voldoen, zonder voldoende inzicht daarin te hebben, dan ontstaan voor haar aansprakelijkheidsrisico's in de zin van artikel 4:184 lid 2 onder d BW (zie T. Mellema-Kranenburg, 'Het belang van de ruimschoots voldoende-verklaring', *JBN* 2016/31, B. Schols, *Executele* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 2007, p. 303 en K.B. van den Berg & A.H.G. Wilod Versprille, 'De executeur, de ruimschoots toereikend verklaring en de beneficiaire aanvaarding', *WPNR* 2017/7138). Hieruit volgt dat zodra de ruimschootstoereikendverklaring is afgelegd en zolang deze niet is ingetrokken, de executeur in functie is en de door de executeur verrichte handelingen in beginsel rechtsgeldig zijn. De opvatting dat, als op enig moment komt vast te staan dat de executeur de verklaring niet of niet langer kan afleggen, deze met terugwerkende kracht tot de datum van beneficiaire aanvaarding, niet in functie was, volgt het hof niet. De executeur die overeenkomstig het bepaalde in artikel 4:199 lid 2 BW aan de kantonrechter heeft gemeld dat het saldo van de nalatenschap negatief dreigt te worden, verliest zijn bevoegdheid evenmin met terugwerkende kracht. Een andere opvatting zou ertoe leiden dat na het afleggen van de ruimschootstoereikendverklaring een derde zich ervan dient te vergewissen of de executeur al dan niet terecht deze verklaring heeft afgelegd dan wel deze op een later moment na het afleggen van de verklaring nog steeds zou kunnen afleggen: voor een executeur zou dan in het rechtsverkeer geen rol meer weggelegd zijn. Het hof is dan ook van oordeel dat de weduwe executeur werd en bleef en dat haar taak is beëindigd per de datum van de benoeming van de vereffenaar. Het oordeel van de rechtbank waarmee vast kwam te staan dat de weduwe onjuist de ruimschootstoereikendverklaring aflegde, is van een latere datum. Daarmee was zij bevoegd de onroerende zaak aan koper 1 te leveren op 7 mei 2019 en daarmee staat dus ook vast dat koper 1 een recht van eerste hypotheek kon vestigen op het onroerend goed. En voorts staat daarmee vast dat koper 1 een deel van het perceel grond kon doorverkopen aan koper 2.

In ECLI:NL:GHDHA:2025:1535 wordt de vereffenaar veroordeeld de proceskosten van koper 2 te voldoen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 22-07-2025

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2025:1535

Zaaknummer: 200.336.718/01

Rechters: A.N. Labohm, M.L.C.C. Lückers en A.S. Mertens-de Jong

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank benoemt een deskundige en bepaalt dat de kosten voldaan moeten worden van de ervenrekening.

Deze procedure heeft betrekking op de verdeling van de nalatenschap van de in 2010 overleden erflater tussen diens 77-jarige zoon [eiser] en zijn 79-jarige dochter [gedaagde] die wordt vertegenwoordigd door haar meerderjarigenbewindvoerder. Een deel van de nalatenschap bestaat uit de aandelen in een drietal (vastgoed)vennootschappen. De rechtbank benoemt een deskundige die de waarde van deze vennootschappen moet bepalen. De bewindvoerder heeft voorgesteld dat de rechtbank bepaalt dat de kosten van de deskundigen worden betaald door de boedel, vanaf de ervenrekening. Eiser heeft zich hiertegen verzet en stelt dat van deze ervenrekening al andere kosten worden betaald en dat niet zeker is of op de ervenrekening genoeg saldo staat om de kosten van de deskundige te kunnen betalen. Hierop heeft de bewindvoerder geschreven dat het saldo op de ervenrekening regelmatig wordt aangevuld. De rechtbank bepaalt dat het voorschot voor de kosten van de deskundige van de ervenrekening wordt betaald. De aandelen behoren nog tot de onverdeelde boedel en de kosten voor de waardering ervan komen dan ook voor rekening van de boedel. Op deze wijze dragen beide partijen ieder voor de helft bij in deze kosten.

In ECLI:NL:RBDHA:2025:13760 worden het voorschot van de deskundige en de door deze te beantwoorden vragen vastgesteld.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 05-02-2025

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2025:13750

Zaaknummer: C/09/641125 / HA ZA 23-55

Rechters: A.C. Bordes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Begiftigde zoon slaagt in bewijs dat de schenkingen door erflaatster niet hebben plaatsgehad onder misbruik van omstandigheden; ook was er geen sprake van onbevoegde vertegenwoordiging of overschrijding bevoegdheid.

Erflaatster/moeder heeft in 2016 bij de notaris een levenstestament gemaakt waarbij zij primair geïntimeerde 2 heeft benoemd tot gevolmachtigde wat betreft vermogensrechtelijke rechtshandelingen. Aanvullend dan wel subsidiair heeft zij volmacht gegeven aan haar zoon. Van de primaire volmacht kan niet eerder gebruik worden gemaakt dan nadat een onafhankelijke en op dat gebied deskundige arts heeft verklaard dat de moeder niet meer in staat is haar belangen op een juiste wijze te behartigen en haar wil te verklaren. Die verklaring is in 2017 gegeven en kort daarna is een overeenkomst van schenking opgemaakt die voor akkoord is ondertekend door de moeder en geïntimeerde 2, en voor verkrijging ondertekend door de zoon, waarbij moeder € 5.320 en € 100.000 heeft geschonken aan de zoon. In 2018 is moeder overleden. Haar zoon en dochter zijn haar erfgenamen en geïntimeerde 2 is tot executeur benoemd. In eerste aanleg zijn de vorderingen van de dochter tot vernietiging van de schenkingen afgewezen. Hoewel een executeur is benoemd, is de dochter ontvankelijk in haar vorderingen. De executeur is privaat bevoegd om de erfgenamen in en buiten rechte te vertegenwoordigen zolang de executele loopt. Een machtiging van de kantonrechter is er niet. De dochter stelt haar vorderingen echter in ten behoeve van de verdeling, die zij ook vordert. Uit rechtspraak van de Hoge Raad volgt dat ook tijdens de executele verdeling kan worden gevorderd. Onder de voorwaarde dat de executele zal zijn geëindigd, kan de dochter in haar vorderingen die strekken tot verdeling worden ontvangen. Voor zover de dochter haar vorderingen baseert op onrechtmatig handelen van geïntimeerde 2 als gevolmachtigde krachtens het levenstestament, bij leven van erflaatster, is zij eveneens ontvankelijk in haar vorderingen tegen hem in persoonlijke hoedanigheid. Ten slotte zijn alle partijen die betrokken zijn in de (processueel ondeelbare) rechtsverhouding waarover deze zaak gaat ook in dit geding betrokken. Verder is het hof van oordeel dat de feiten die de dochter heeft gesteld voldoende zijn voor de conclusie dat de schenking door misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen. De dochter die als mede-erfgenaam rechtsopvolgster is van de moeder heeft de vernietigbaarheid van de schenking ingeroepen. De omstandigheden die de dochter

hieraan ten grondslag heeft gelegd, komen erop neer dat de moeder kwetsbaar en in meerdere opzichten afhankelijk was van de zoon, en dat sprake was van een in verhouding tot het totale vermogen van de moeder grote schenking die niet in het gebruikelijke patroon viel waarin de kinderen gelijk behandeld werden. Van de schenking is geen notariële akte opgemaakt. Op de zoon rust de bewijslast van het tegendeel, namelijk dat de schenking niet door misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen. Een en ander op de voet van artikel 7:176 BW. De zoon heeft in de rechtbankprocedure alleen schriftelijke bewijsstukken aangeleverd. Op grond van het materiaal dat nu voorhanden is, is naar het oordeel van het hof niet het bewijs geleverd dat er geen sprake is geweest van misbruik van omstandigheden. De zoon heeft bewijs aangeboden, voor zover er op hem een bewijslast rust. In tussenuitspraak ECLI:NL:GHARL:2024:4832 stelt het hof de zoon in de gelegenheid om bewijs te leveren dat de schenking niet door misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen.

In ECLI:NL:GHARL:2025:4873 staat een uitgebreide weergave van de getuigenverhoren. Gelet op de afgelegde getuigenverklaringen die op de essentiële punten (de beleving van erflaatster over de verkoop van het huis in 2015/2016 en de voortdurende wens om aan de zoon een schenking te doen) met elkaar overeenstemmen, is de zoon naar het oordeel van het hof erin geslaagd het tegendeel te bewijzen dat bij het tot stand komen van de schenkingsovereenkomst misbruik van omstandigheden is gemaakt. Over de kwestie of sprake was van overschrijding van de bevoegdheid van geïntimeerde 2 geeft het hof aan dat in een levenstestament een volmacht wordt verleend aan een vertrouwenspersoon, al dan niet nog aangevuld met bepaalde aanwijzingen voor de gevolmachtigde (bestaande uit positieve en/of negatieve verplichtingen, al dan niet op grond van een opdracht of last). De volmacht betreft een eenzijdig gerichte rechtshandeling; als sprake is van een opdracht of last is eveneens sprake van een eenzijdig gerichte rechtshandeling (zijnde een aanbod tot het aangaan van de overeenkomst van opdracht of last, omdat de vertrouwenspersoon veelal niet als partij optreedt in de akte en deze mee-ondertekent). Het levenstestament wordt in de praktijk veelal door de notaris opgemaakt, hoewel dat niet wettelijk is voorgeschreven. Voor de uitleg van het levenstestament, althans voor wat betreft de vraag of sprake is van een toereikende volmacht, zoekt het hof aansluiting bij HR 12 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW9243 (*Varde/Harbers*): de vraag of een volmacht is verleend en, zo ja, met welke inhoud, dient te worden beantwoord aan de hand van de maatstaven van artikel 3:33 en 3:35 BW. Het komt daarbij derhalve aan, kort gezegd, op hetgeen partijen (de volmachtgever en de gevolmachtigde) over en weer hebben verklaard en over en weer uit elkaars gedragingen en verklaringen hebben mogen begrijpen, waarbij in het bijzonder van belang is de verklaring of gedraging waarbij de volmacht is verleend, terwijl bij een opdracht of last aansluiting gezocht moet worden bij het zogenoemde *Haviltex*-criterium. Dat laatste is hier minder van belang, omdat uit het levenstestament geen positieve verplichting tot het doen van een gift op

grond van een last blijkt. Verder is van belang dat het opstellen van een levenstestament op een bepaald moment niet uitsluit dat de volmachtgever nadien zijn of haar wensen en verlangens aanvult door middel van (stilzwijgende of uitdrukkelijke) verklaringen richting de vertrouwenspersoon en dat die wensen en verlangens een richtsnoer kunnen zijn voor het handelen van de vertrouwenspersoon. Volgens het levenstestament is de gevolmachtigde bevoegd giften te doen. Ook uit de gedragingen van erflaatster blijkt niet anders; uit de gedragingen van erflaatster blijkt integendeel dat zij wilde dat geïntimeerde 2 de bevoegdheid om te schenken kreeg, waarbij hij naar het oordeel van het hof, in acht genomen de toerekening van de rechtshandeling aan erflaatster (art. 3:66 BW), juist volgens de wensen van erflaatster heeft gehandeld (zie ook hierna). Het hof leest in het levenstestament niet dat de gevolmachtigde alleen aan beide kinderen tegelijk giften mocht doen. In verband met 'het akkefietje' rondom de (ver)koop van de woning aan de dochter heeft erflaatster wel een speciale regeling getroffen. De gevolmachtigde zou alleen bevoegd zijn geweest tot het doen van giften aan de dochter indien de koopovereenkomst van de woning zou zijn vernietigd of ontbonden. En als dat niet zo zou zijn dan zou de gevolmachtigde bevoegd zijn geweest om alleen aan de zoon giften te doen indien hij dit wenselijk oordeelt. Deze speciale regeling, die ten tijde van de gift aan de zoon niet meer van toepassing was, laat onverlet dat de gevolmachtigde bevoegd is giften te doen. De gevolmachtigde heeft volgens het hof zorgvuldig en volgens de wensen van erflaatster gehandeld. Ter zake van de verdeling van de nalatenschap geeft het hof aan dat voor zover de deelgenoten en zij wier medewerking vereist is, niet tot overeenstemming kunnen komen over een verdeling, de rechter op vordering van de meest gereede partij de wijze van verdeling gelast of zelf vaststelt, daarbij rekening houdend naar billijkheid zowel met de belangen van partijen als met het algemeen belang (art. 3:185 BW). De zoon en de dochter zijn inmiddels sinds het overlijden van erflaatster in 2018 met elkaar in strijd over de verdeling van de nalatenschap. Kennelijk kunnen zij dus zelf niet tot overeenstemming komen en heeft ook de afwikkelingsbewindvoerder hierin geen verandering kunnen bewerkstelligen. Bovendien is het afwikkelingsbewind inmiddels verlopen. Het hof gelast daarom de wijze van verdeling.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 05-08-2025

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2025:4873

Zaaknummer: 200.327.506

Rechters: M.L. van der Bel, R.A. Dozy en R.E. Brinkman

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter verlengt op verzoek van de vereffenaar de termijn waarbinnen rekening en verantwoording moet zijn neergelegd en geeft op diens verzoek de aanwijzing dat verder erfgenamenonderzoek achterwege kan blijven.

In de nalatenschap van de in 2022 overleden erflater is in juli 2024 een vereffenaar benoemd. De vereffenaar verzoekt verlenging van de termijn voor het neerleggen van rekening en verantwoording en de uitdelingslijst op grond van artikel 4:218 lid 1 BW alsmede om aanwijzingen als bedoeld in artikel 4:210 lid 1 BW. Reden is dat veiling van enkele schilderijen plaatsvindt in mei 2025. De kantonrechter stelt vast dat de termijn voor het indienen van de vorderingen door de schuldeisers op 28 oktober 2024 is verstreken en dat toen de termijn voor het indienen van rekening en verantwoording en de uitdelingslijst is gaan lopen. Het verlengingsverzoek is tijdig gedaan en het is voldoende aannemelijk gemaakt dat verlenging geïndiceerd is. Verder is verzocht om een aanwijzing te geven in verband met het opsporen van erfgenamen. De vereffenaar vraagt zich af of verder onderzoek nodig is (en zo ja, hoe?), of dat het bedrag dat niet verdeeld kan worden naar de staat kan worden overgemaakt. De kantonrechter overweegt dat het uitlokken van een aanwijzing slechts voorbehouden dient te zijn in geval van gegronde redenen. Verzoeker heeft toegelicht dat uit erfgenamenonderzoek in eerste instantie vijf erfgenamen naar voren zijn gekomen, van wie twee wonend in Canada en een in Nieuw-Zeeland. Een van de Canada wonende erven blijkt in 2023 overleden te zijn. Er is onderzoek gedaan naar diens erfgenamen en dit onderzoek is nog niet afgerond en niet alle erfgenamen zijn traceerbaar. In 2024 is de erfgename uit Nieuw-Zeeland overleden. Het onderzoek naar haar erfgenamen is nog niet begonnen. Verzoeker heeft verder aangevoerd dat het erfdeel van de beide, inmiddels overleden, erfgenamen 6,25% per persoon is, dat over hun respectieve erfgenamen zal moeten worden verdeeld. Ten slotte heeft verzoeker aangegeven dat aan baten tot op heden een saldo van bijna € 33.000 bekend is, te vermeerderen met de nog te genereren waarde van de schilderijen. De schulden bedragen bijna € 5.500. Het kantoor van verzoeker heeft tot op heden voor ongeveer € 9.500 aan werkzaamheden verricht en er is € 1.300 aan overige kosten besteed. De kantonrechter ziet in de door verzoeker aangevoerde omstandigheden aanleiding om aan hem een aanwijzing te geven in die zin dat verder erfgenamenonderzoek achterwege kan blijven en dat de erfdelen van de erfgenamen die niet

traceerbaar zijn, na voltooiing van de vereffening in de consignatiekas moeten worden gestort.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 04-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2025:6409

Zaaknummer: 11660867 \ EZ VERZ 25-18

Rechters: A.H.M.J.F. Piëtte

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter wijzigt het ingestelde bewind niet, en benoemt een bewindvoerder.

De ouders van verzoekster zijn overleden. De eerst overleden moeder had de wettelijke verdeling van toepassing verklaard, en de daarna overleden vader laat verzoekster als enig erfgenaam achter. Beide ouders hebben de verkrijging van verzoekster onder bewind gesteld en elkaar tot bewindvoerder benoemd. Volgens verzoekster staan de testamentaire bewinden aan de praktische afwikkeling van de nalatenschappen in de weg. Zij is nu bijvoorbeeld niet in staat om de woning te verkopen, terwijl ze daar wel al een gegadigde voor heeft. Verzoekster vraagt daarom om de regels van het bewind te wijzigen, zodanig dat zij in staat is om de nalatenschappen van erflaters zelfstandig af te wikkelen. Subsidiair vraagt verzoekster om de benoeming van een bewindvoerder. De kantonrechter wijst het primaire verzoek af. De kantonrechter wijst op de regeling van artikel 4:171 lid 2 BW en geeft aan dat bij wijzigingsbevoegdheid vooropstaat dat het bewind is ingesteld door erflaters in het belang van verzoekster en mede op de grond dat erflaters verzoekster ongeschikt en niet in staat achten gezien de omvang en samenstelling van het na te laten vermogen zelfstandig het haar toekomstige aandeel hierin op een verantwoorde wijze te beheren. Hiermee is niet goed verenigbaar om verzoekster in de gelegenheid te stellen zelfstandig de woning te verkopen, aangezien in dat geval, zoals ook besproken ter zitting, bijvoorbeeld geen controle op de realiteit van de koopprijs kan plaatsvinden en daarnaast een voorziening moet worden getroffen om te bewerkstelligen dat verzoekster niet zelfstandig over de koopprijs kan beschikken. Met het oog op dit laatste zou dan toch ook een testamentaire bewindvoerder moeten worden benoemd. Dat erflaterster verzoekster na het opstellen van het testament een bankvolmacht heeft gegeven, doet aan de testamentaire bewinden niet af: die zijn een keuze van erflaters die in rechte gerespecteerd dient te worden. Het subsidiaire verzoek wordt wel toegewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:9408

Zaaknummer: 11698942 \ VZ VERZ 25-102

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De door de notaris gevorderde veroordeling om actief mee te werken aan uitbetaling van onder de notaris berustende gelden wordt afgewezen omdat er geen sprake is van onrechtmatig handelen.

Op grond van een verstekvonnis uit 2013 heeft de notaris [eiser in kort geding] een bedrag onder zich dat aan de niet-verschenen gedaagde toekomt. Op betekening van dat vonnis en diverse (overige) exploiten en op vele (aangetekende) brieven van de notaris, reageert gedaagde niet. In onderhavig kort geding vordert de notaris veroordeling van gedaagde om actief medewerking te verlenen aan uitbetaling aan haar van genoemd bedrag. De voorzieningenrechter wijst de vordering af. De voorzieningenrechter acht het spoedeisend belang (marginaal) aanwezig en oordeelt dat het handelen, of nalaten, van gedaagde in de gegeven omstandigheden geen onrechtmatige daad oplevert. Er is geen reden om aan te nemen dat de notaris, doordat gedaagde geen medewerking verleent voor het in ontvangst nemen van de gelden, schade lijdt omdat de eventuele kosten (als executeur en debiteur geconfronteerd met crediteursverzuim) ten laste van de gelden mogen worden gebracht. Ook levert het feit dat gedaagde zich in stilzwijgen hult, geen schending van enige wettelijke of betamelijkheidsplicht op. Onduidelijk is of gedaagde de nalatenschap beneficiair heeft aanvaard, hetgeen voor de voorzieningenrechter reden is om de termijnstelling van artikel 4:192 BW als alternatieve route voor te stellen. Ook de gevorderde dwangsom als prikkel tot nakoming wijst de voorzieningenrechter af. Ten overvloede overweegt de voorzieningenrechter dat het wenselijk is dat de notaris in overweging neemt stappen te initiëren die uit het oogpunt van zorg aangewezen zijn, zoals bijvoorbeeld het inschakelen van bemoeizorg via de gemeente of het trachten in contact te komen met gedaagde door tussenkomst van de andere erfgenamen. De attitude van gedaagde – die zich lijkt af te sluiten van de buitenwereld en niet reageert op mededelingen waarin zonder voorbehoud gesteld wordt dat zij aanspraak heeft op ontvangst van een substantieel bedrag – roept immers aarzelingen op omtrent haar beoordelingsvermogen. Zij heeft mogelijk belang bij maatschappelijke ondersteuning.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 29-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2025:4994

Zaaknummer: C/02/437772 / KG ZA 25-375(E)

Rechters: C.J.G.M. van der Weide

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof stelt de wijze van verdeling van onroerende zaken behorend tot in 2000 en 2004 opengevallen nalatenschappen vast en ziet geen reden om af te wijken van tijdstip verdeling als peildatum voor de waardebepaling.

Appellant en geïntimeerden A en B zijn de erfgenamen van hun resp. in 2000 en 2004 overleden ouders. Partijen zijn sinds 2005 in meerdere procedures verwickeld over de afwikkeling. Het hof stelt vast dat in hoger beroep enkel nog de (wijze van) verdeling van de onroerende zaken ter beoordeling voorligt. In eerste aanleg besliste de rechtbank – verkort weergegeven – dat zij als wijze van verdeling vaststelt dat de onroerende zaken zullen worden verkocht en geleverd aan een derde en dat partijen hiervoor opdracht (moeten) geven aan een aangeduide makelaar. In appèl vordert appellant dat het hof de onroerende zaken toedeelt aan hem en aan B, en heeft B zich hieraan geconformeerd. A beoogt de instandhouding van het vonnis van de rechtbank.

Dankzij de ruimschootsvoldoende verklaring van appellant als executeur hoeft de nalatenschap ondanks de beneficiaire verdeling van A en B niet te worden vereffend. Tussen partijen is niet in geschil dat enkel appellant als deelgenoot nog een vordering op de nalatenschap heeft. Dat staat er niet aan in de weg om de onroerende zaken te verdelen aangezien dit bedrag bij de vaststelling van de wijze van verdelen betrokken kan worden, in die zin dat de vordering van appellant eerst voldaan wordt uit het positieve saldo van de nalatenschap na de verdeling, zoals ook de rechtbank heeft beslist. Een van de verdelingsvragen is van welke waarde van de onroerende zaken bij de verdeling moet worden uitgegaan. Appellant en B stellen dat uitgegaan dient te worden van de waarde van de onroerende zaken die is vastgesteld bij de bindende taxatie in 2005, tegen welke waarde de onroerende zaken aan hen toebedeeld moeten worden. Zij voeren hiertoe beiden aan dat partijen destijds hebben afgesproken om een bindende taxatie te vragen van de onroerende zaken. A stelt dat de taxatie in 2005 alleen nodig was om de boedelbeschrijving te completeren, de overbedelingsvordering vast te stellen en te bezien of de legitieme portie van hem en B werd geschonden. A heeft nooit ingestemd met gebruik van de waarde van de bindende taxatie voor een latere verdeling. Bovendien acht hij het in strijd met de redelijkheid

en billijkheid om na 20 jaar nog aan die waarde vast te houden. Daarnaast stelt A dat ingeval het hof de waarde van de bindende taxatie hanteert, hij toedeling van de onroerende zaken aan zichzelf wil tegen die waarde. Het hof overweegt dat, gezien de stellingen van partijen, niet kan worden vastgesteld dat de bindende taxatie destijds is opgesteld met het oog op de verdeling van de onroerende zaken. In ieder geval hoefde A redelijkerwijze niet te verwachten dat appellant en B dit destijds zo bedoeld hebben. Dit betekent dat die taxatie uit 2005 geen grondslag biedt om bij de verdeling uit te gaan van de daarin genoemde waarden. Het hof begrijpt de stelling van appellant en B zo dat zij vinden dat op grond van redelijkheid en billijkheid alsnog van 2005 als peildatum voor de waardering moet worden uitgegaan. Het hof gaat voorbij aan die stelling. Naar het oordeel van het hof hebben alle drie de deelgenoten een aandeel gehad in de omstandigheid dat de verdeling zolang op zich heeft laten wachten. A en B hebben immers eerst geprocedeerd over de nietigheid van het testament van erflater. Vervolgens waren partijen het over meerdere zaken, zoals de afwikkeling van de (sub)legaten en de vraag wat er met de onroerende zaken moest gebeuren, niet eens. Partijen hebben nog een mediationtraject gevolgd, wat niet tot een oplossing heeft geleid. Vervolgens is A in 2018 onderhavige procedure gestart waarbij appellant een reconventionele vordering heeft ingediend en hij vervolgens in hoger beroep is gegaan. Er zijn geen aanwijzingen dat (slechts) één van partijen de verdeling bewust heeft vertraagd. Gezien het voorgaande ziet het hof geen aanleiding om af te wijken van de hoofdregel om als peilmoment voor de waardering van tot een gemeenschap behorende goederen de datum van de verdeling aan te houden. Bij deze stand van zaken komt het hof tot dezelfde wijze van verdeling als de rechtbank, inhoudende kort gezegd, verkoop van de onroerende zaken tegen de prijs die bij onderhandse verkoop bij aanbidding vrij van huur en gebruik en op de voor het onroerend goed meest geschikte wijze, na de beste voorbereiding, wordt geboden door de meest biedende gegadigde.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 27-05-2025

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2025:1481

Zaaknummer: 200.335.034_01

Rechters: J.J.M. van Lanen, S.M.J. Korthuis-Becks en C.M.J. Peters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof bevestigt dat partijen geen overeenstemming hebben bereikt over de verdeling en de wijze van verdeling door de rechtbank, en oordeelt dat in de medewerking aan de uitvoering van dat vonnis en de afstand van ontbinding in die akte geen berusting kan worden gelezen.

De in 2017 overleden erflater heeft zijn kinderen [appellant, de verschenen geïntimeerden 1 tot en met 3 en de niet-verschenen geïntimeerden 4 en 5] tot enig erfgenamen benoemd. Mede na daarover gevoerde procedures zijn enkele legaten (aan appellant en geïntimeerde 2) afgegeven. In geschil is o.m. of in oktober 2017 al tot een onherroepelijke verdeling van een aantal onroerende zaken is gekomen, zoals appellant stelt en de geïntimeerden 1 t/m 3 betwisten. Appellant wenst primair verdeling overeenkomstig de afspraken zoals die volgens hem zijn gemaakt en geïntimeerden 1 t/m 3 staan op hoofdlijnen een andere (wijze van) verdeling voor. De rechtbank kwam tot het oordeel dat er in oktober 2017 geen definitieve en alomvattende afspraken over de verdeling van de onroerende zaken zijn gemaakt en stelde de wijze van verdeling vast. Bij notariële akte van verdeling van 3 mei 2024 zijn de onroerende zaken verdeeld overeenkomstig het vonnis waarvan beroep. In de betreffende notariële akte staat onder meer dat de deelgenoten afstand doen van de (eventuele) bevoegdheid om wegens het niet nakomen van hun verplichtingen ontbinding te vorderen van de verdeling, alsmede van iedere bevoegdheid om vernietiging van de verdeling te vorderen. Iedere deelgenoot aanvaardt de verdeling te zijnen bate of schade. Het hof komt net als de rechtbank tot het oordeel dat er in oktober 2017 geen definitieve en alomvattende afspraken over de verdeling van de onroerende zaken zijn gemaakt. Voorts concludeert het hof dat de door de rechtbank vastgestelde wijze van verdeling in stand kan blijven. Interessant is de passage waarin het hof ingaat op de duiding van de medewerking door appellant aan de uitvoering van het vonnis van de rechtbank en de in de akte van mei 2024 opgenomen tekst over de afstand van het recht om ontbinding te vorderen. Het hof oordeelt dat de passage in de notariële akte ziet op de situatie waarin een van partijen ontbinding van de verdeling wil vorderen wegens niet-nakoming van hun verplichtingen enerzijds, en op het geval dat een deelgenoot vernietiging van de verdeling wil vorderen anderzijds. Die situaties doen zich niet voor. Wanneer in hoger beroep de door de rechtbank vastgestelde wijze van verdeling wijzigt, is de oorspronkelijke verdeling niet

langer bindend. Anders dan geïntimeerden 1 t/m 3 veronderstellen, kan een beslissing in hoger beroep alsnog wijziging brengen in de rechtsverhouding tussen partijen, die door het vonnis en de uitvoering daarvan is ontstaan, en kan vernietiging in hoger beroep leiden tot ongedaanmaking van hetgeen ter uitvoering van het vonnis is verricht. Als door een onherroepelijk geworden uitspraak van de rechter in hoger beroep een uitvoerbaar bij voorraad verklaard vonnis waarbij een partij is veroordeeld om iets te doen, wordt vernietigd, dan komt de rechtsgrond te ontvallen aan hetgeen ter uitvoering van dat vonnis is verricht. De partij die aan die veroordeling heeft voldaan, heeft krachtens artikel 6:203 lid 3 BW jegens de ontvanger recht op ongedaanmaking daarvan. In dat geval moet de wijziging van de verdeling door de notaris worden vastgelegd in een nieuwe (aanvullende) akte van verdeling en levering. Ontbinding wegens niet-nakoming, dan wel vernietiging op de voet van de algemene voor vernietiging van rechtshandelingen geldende gronden of ex de artikelen 3:195 tot en met 3:200 BW, is niet aan de orde. Voor het geval dat geïntimeerden 1 t/m 3 hebben bedoeld een beroep te doen op berusting in het vonnis door appellant in de zin van artikel 334 Rv, overweegt het hof dat artikel 334 Rv bepaalt dat de partij die in een vonnis heeft berust, niet-ontvankelijk is als er toch hoger beroep wordt ingesteld. Van berusting is sprake als een partij ondubbelzinnig aan de wederpartij doet blijken van de wil om zich bij een rechterlijke uitspraak neer te leggen en aldus afstand te doen van het recht om daartegen een rechtsmiddel in te stellen. Van berusting kan slechts sprake zijn als de in het ongelijk gestelde partij na de uitspraak jegens de wederpartij heeft verklaard dat zij zich bij de uitspraak neerlegt of jegens de wederpartij een houding heeft aangenomen waaruit dit in het licht van de omstandigheden van het geval ondubbelzinnig blijkt. Indien de wederpartij van de in het ongelijk gestelde partij uit dier uitingen heeft afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs heeft mogen afleiden dat deze op ondubbelzinnige wijze haar wil om in het vonnis te berusten tot uitdrukking heeft gebracht, kan jegens die wederpartij op het ontbreken van die wil geen beroep worden gedaan (art. 3:59 BW in verbinding met art. 3:35 BW, vgl. HR 10 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:412). Berusting mag niet te snel worden aangenomen, gelet op de ingrijpende rechtsgevolgen daarvan. Appellant heeft voldaan aan het uitvoerbaar bij voorraad verklaarde vonnis van de rechtbank, waarin hij is veroordeeld tot medewerking aan de vastgestelde wijze van verdeling, binnen twee maanden na betekening van het vonnis. Zonder nadere toelichting, die ontbreekt, kan niet worden aangenomen dat appellant enkel door uitvoering te geven aan het vonnis, daarin heeft berust. Van de vereiste ondubbelzinnigheid is geen sprake, zodat het beroep op berusting wordt gepasseerd. Verder stelt het hof dat partijen op 26 oktober 2027 weliswaar uitgangspunten voor de verdeling in kaart hebben gebracht en dat op onderdelen overeenstemming bestond, maar dat van een alle onderhavige geschilpunten omvattende en perfecte overeenkomst tot verdeling in de zin van artikel 3:182 BW geen sprake was. Vervolgens gaat het hof in op de concrete wijze van verdeling door de

rechtbank en de daarbij gehanteerde waarden hetgeen leidt tot een bekrachtiging van vonnis waarvan beroep.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 10-06-2025

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2025:1595

Zaaknummer: 200.341.951_01

Rechters: J.J.M. van Lanen, S.M.J. Korthuis-Becks en C.M.J. Peters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een tussenvonnis stelt het hof enkele vragen aan partijen, waaronder of de weduwe van de erflater diens enig erfgename is en of de verplichtingen van erflater waaronder de storting van een deposit op haar zijn overgegaan.

Erflater heeft tijdens leven de aandelen in een vennootschap gekocht en zich daarbij o.m. verplicht om een non-refundable deposit payment (hierna: deposit) van USD 300.000 te doen binnen vijftien dagen na ontvangst van goedkeuring van 'the compliance officer'. Erflater is overleden voordat de koop is uitgevoerd en de deposit is gestort. In eerste aanleg heeft het gerecht de vordering van de verkoper afgewezen dat de weduwe USD 300.000 betaalt als non-refundable deposit payment. Het Hof verenigt zich met het oordeel van het Gerecht dat niet kan worden aangenomen dat de in Italië wonende weduwe zich als medeschuldenaar aan de koopovereenkomst heeft verbonden. In geding zijn gebracht producties die voorshands doen vermoeden dat de weduwe als enig erfgename van koper moet worden aangemerkt en zij de erfenis heeft aanvaard. Het Hof kan ervan uitgaan dat de rechten en plichten van erflater/koper onder algemene titel op de weduwe zijn overgegaan, en biedt partijen de gelegenheid zich hierover en een aantal andere vragen uit te laten.

Instantie: Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 12-08-2025

ECLI: ECLI:NL:OGHACMB:2025:203

Zaaknummer: AUA2024H00079

Rechters: G.C.C. Lewin, J. de Boer en W.P.M. ter Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ter onderbouwing van zijn procedure tot nietigverklaring van het testament van zijn moeder krijgt de zoon inzage in het volledige medisch dossier van moeder van het verpleeghuis waarin zij verbleef.

In juli 2021 is erflaatster overleden. Zij verbleef sinds 2018 in een gesloten afdeling van gedaagde. Eiser, een van de kinderen en erfgenamen van erflaatster, vordert inzage in het medisch dossier van erflaatster in verband met een door hem gestarte procedure waarin hij o.m. de nietigverklaring vordert van het door erflaatster in april 2021 opgemaakte aanvullend testament waarin o.a. aan de twee zussen van eiser diverse legaten zijn toegekend en de inbreng van giften niet langer werd uitgesloten. Het spoedeisend belang vloeit voort uit de aard van de vorderingen. Eiser wil in de reeds aanhangige hogerberoepsprocedure (delen van) het medisch dossier van erflaatster overleggen als bewijs voor zijn stelling dat erflaatster ten tijde van de totstandkoming van het aanvullend testament wilsonbekwaam was. De voorzieningenrechter wijst op de regeling van artikel 7:457 BW, het feit dat de geheimhoudingsplicht niet absoluut is, alsmede de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om dit recht te doorbreken. Het belang van eiser om aan de hand van het medisch dossier te kunnen bewijzen dat erflaatster niet wilsbekwaam was ten tijde van het opstellen van het aanvullend testament levert naar het oordeel van de voorzieningenrechter een zwaarwegend belang op. Tussen partijen is niet in geschil dat eiser door voornoemde wijziging van het testament financieel nadeel heeft ondervonden. Eiser heeft voldoende concrete aanwijzingen naar voren gebracht waaruit blijkt dat hij wordt geschaad in dit belang als het beroepsgeheim niet wordt doorbroken. Uit de in het geding gebrachte stukken blijkt genoegzaam dat eiser – voor zover binnen het bestek van dit kort geding kan worden nagegaan – alle (minder vergaande) mogelijkheden heeft benut om andere stukken aan te leveren ter staving van zijn stelling dat erflaatster ten tijde van het opmaken van het aanvullend testament wilsonbekwaam was. Deze onderbouwing was in de procedure bij de rechtbank onvoldoende. Eiser heeft, anders dan zijn twee zussen, geen inzage in het medisch dossier van erflaatster zodat hij zijn stelling dat erflaatster ten tijde van het aanvullend testen wilsonbekwaam was, in de hogerberoepsprocedure niet (nader) kan onderbouwen. Ook kunnen volgens de voorzieningenrechter uit de in het geding gebrachte stukken voldoende aanknopingspunten worden afgeleid op grond waarvan de wilsbekwaamheid van erflaatster ten tijde van het

opmaken van het aanvullend testament in ieder geval in twijfel kan worden getrokken. Eiser heeft voldoende onderbouwd dat hij op geen andere wijze dan via het medisch dossier duidelijkheid over (het verloop van) de geestelijke toestand van erflaatster en haar situatie op of rond 20 april 2021 kan verkrijgen. Het voorgaande betekent dat aan de vereisten voor doorbreking van de medische geheimhoudingsplicht is voldaan. Gedaagde heeft aangegeven dat alleen met inzage in het gehele medisch dossier en de dagrapportages (alle) eventuele diagnoses van erflaatster kenbaar kunnen worden. Dat betekent dat inzage in het gehele dossier noodzakelijk is ter behartiging van het belang van eiser.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 18-04-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:6773

Zaaknummer: 44838

Rechters: D.T. Boks

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank oordeelt dat testament nietig is omdat erflater volgens de gerechtelijk deskundige niet in staat was gevolgen daarvan te overzien, en dat de notaris zorgvuldig handelde bij beoordelen wilsbekwaamheid maar mede afging op een advies van een keuringsarts dat volgens de deskundige ontoereikend was.

De in 2020 overleden erflater heeft in zijn testament van december 2018 gedaagde 2 als enig erfgenaam aangewezen en aan eiseres en gedaagde 1 een legaat ter grootte van hun legitieme portie. Na het overlijden van zijn echtgenote in 2013 is erflater tot 2018 in de echtelijke woning blijven wonen en daarna verhuisd naar een woonzorginstelling voor ouderen die zorg en begeleiding nodig hebben. In 24 juni 2015 is erflater onderzocht door een neuropsycholoog die heeft geconcludeerd dat sprake is van licht executieve stoornissen die te objectiveren zijn. Op 4 augustus 2015 heeft een internist ouderengeneeskunde opnieuw onderzoek gedaan en geconcludeerd dat sprake is van vasculaire MCI. In mei 2018 is erflater door een klinisch geriater onderzocht op het dagonderzoekscentrum van de ouderengeneeskunde van het ziekenhuis en in diens rapport heeft de geriater o.m. geschreven dat sprake is van vasculaire dementie. In juni 2018 hebben een psychiater en sociaal geriater een rapport opgesteld waarin is vermeld dat er sprake is van dementie en dat erflater moeite had met deze diagnose en het feit dat hij advies heeft gekregen in een beschermde omgeving te moeten wonen. Op 14 augustus 2018 en op 11 september 2018 heeft erflater de notaris bezocht om een aanpassing van zijn testament te bespreken. Bij deze gesprekken waren erflater en de notaris aanwezig. Op verzoek van de notaris heeft de keuringsarts onderzocht of erflater in staat was zijn wil te bepalen. Op 11 oktober 2018 heeft erflater, vergezeld van zijn schoondochter, een bezoek gebracht aan de keuringsarts. De keuringsarts heeft op 14 november 2018 schriftelijk zijn advies uitgebracht aan de notaris. Op 10 december 2018 heeft erflater bij de notaris zijn gewijzigde testament ondertekend. Na het overlijden van erflater heeft de rechtbank op verzoek van eiseres gerechtelijk deskundige X benoemd als voorlopig deskundige. X heeft bij rapportage van 25 oktober 2021 gerapporteerd dat hij meent dat er voldoende harde aanwijzingen zijn in het dossier om te constateren dat patiënt eind 2018 niet in staat was te overzien wat de gevolgen zouden zijn van hetgeen vastgelegd werd in het testament. De notaris heeft terecht twijfels gehad omtrent de geestelijke vermogens van patiënt, maar helaas

heeft de arts Maatschappij en Gezondheid op onjuiste gronden en zonder deugdelijk onderzoek ten onrechte geconstateerd dat patiënt in staat was zijn wil te bepalen, zonder hierbij expliciet te vermelden ter zake van wat. Ook meldt X dat op basis van de gegevens in het dossier moet worden aangenomen dat erflater op 10 december 2018 NIET in staat was om de volledige gevolgen van de inhoud van het testament volledig te overzien. De rechtbank is van oordeel dat aan het advies van de keuringsarts, mede gelet op het deskundigenrapport van de gerechtelijk deskundige en diens getuigenverklaring, geen waarde kan worden toegekend. De keuringsarts beschikte niet over adequate medische informatie ten aanzien van erflater. Erflater is vergezeld van zijn schoondochter, de echtgenote van gedaagde 2, in oktober 2018 bij de keuringsarts geweest. In zijn advies heeft de keuringsarts opgenomen dat de schoondochter niet heeft deelgenomen aan het gesprek, maar daarbij wel aanwezig was. Erflater heeft een door hem zelf bij de notaris ingevulde vragenlijst meegenomen, waarop hij onder andere bij de vraag of sprake is van vergeetachtigheid en bij de vraag of hij onder behandeling was voor een neurologische afwijking het antwoord 'nee' heeft omcirkeld. De notaris heeft verklaard dat hij gedurende het gehele proces geen twijfel heeft gehad over de wilsbekwaamheid van erflater. Hij kwam telkens consistent over en zijn wensen sprak hij weloverwogen uit. De notaris stelt dat X zijn vragen steeds goed kon beantwoorden en in latere gesprekken refereerde erflater steeds aan hetgeen zij in eerdere gesprekken hebben besproken. Hij was volgens de eigen waarneming van de notaris, bevestigd door de keuringsarts, in staat om zijn uitdrukkelijke wil voldoende duidelijk en consistent kenbaar te maken.

Hierover overweegt de rechtbank dat het bij het passeren van een testament de taak is van de notaris om te controleren of de testateur op het moment van het passeren van het testament de strekking van zijn/haar testament kon overzien. Uiteindelijk is het aan de rechter om te bepalen of een uiterste wilsbeschikking nietig is wegens een stoornis van de geestelijke vermogens van de testateur die een redelijke waardering van de betrokken belangen belette. In dit geval heeft de notaris zich bij zijn oordeel mede gebaseerd op een onvoldoende medisch advies van de keuringarts. Uit de omstandigheid dat de notaris advies heeft gevraagd en dus niet zonder een medisch advies het testament van erflater wilde passeren, volgt dat hij zich bij zijn oordeel over de wilsbekwaamheid van erflater mede op het medisch advies van de keuringsarts heeft gebaseerd. Tijdens het getuigenverhoor heeft de notaris voorts verklaard dat hij ten tijde van het opstellen van het testament niet bekend was met de medische diagnoses die ten aanzien van erflater waren gesteld en dat hij het lastig vond om aan de hand van de medische informatie die hem in december 2018 niet ter beschikking stond, achteraf te beschouwen of hij, indien hij die informatie wel had gehad, het testament ook had gepasseerd. De rechtbank is van oordeel dat in dit geval het advies van de gerechtelijk deskundige die op overtuigende wijze heeft verklaard dat erflater als gevolg van de vorm van dementie waaraan

hij leed niet in staat was de gevolgen te overzien van hetgeen in het testament werd vastgelegd, van doorslaggevend belang is. De wijziging van het testament door erflater was zwaarwegend, omdat dit ertoe leidde dat twee van de drie kinderen van erflater werden onterfd, terwijl erflater al op hoge leeftijd was en leed aan vasculaire dementie, waarvan de gerechtelijke deskundige heeft geoordeeld dat deze in een zodanig ver stadium was dat erflater de gevolgen van het wijzigen van zijn testament niet meer kon overzien. De rechtbank oordeelt dat erflater niet in staat was tot een redelijke waardering van de bij het opstellen van het testament betrokken belangen. Daaruit volgt tevens dat de wilsbeschikking onder invloed van de geestelijke stoornis is gemaakt. Hoewel de notaris zorgvuldig heeft gewerkt, hecht de rechtbank onder de gestelde omstandigheden minder betekenis aan het oordeel van de notaris inzake de wilsbekwaamheid van erflater dan aan het oordeel van de gerechtelijk deskundige. Gedaagde 2 voert nog aan dat in de jurisprudentie in het algemeen meer waarde wordt gehecht aan het oordeel van de notaris die erflater heeft gezien en gesproken dan aan een deskundige die achteraf, zonder de erflater te hebben gesproken, een oordeel uitspreekt. De rechtbank geeft aan dat de gerechtelijk deskundige zich van deze omstandigheid bewust is, in die zin dat hij heeft verklaard dat in het algemeen een oordeel op basis van dossieronderzoek lastig is, maar in dit geval niet. Omdat kennelijk sprake is van een uitzonderingssituatie is de rechtbank van oordeel dat zij doorslaggevende waarde kan hechten aan het advies van de gerechtelijk deskundige, zeker nu zij van oordeel is dat het medisch advies van de keuringsarts, waarop de notaris (mede) heeft vertrouwd, ontoereikend was. De rechtbank concludeert dat het testament uit 2018 nietig is.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2025:14345

Zaaknummer: C/09/633036 / HA ZA 22-651

Rechters: A.C. Bordes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank oordeelt dat testament nietig is omdat erflater volgens de gerechtelijk deskundige niet in staat was gevolgen daarvan te overzien en zijn wil (slechts) was ingegeven door ontelijke, paranoïde gedachten voortvloeiend uit zijn stoornis.

Erflater is in 2022 op 90-jarige leeftijd overleden. Erflater is in 2015 in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met eiseres. In 2015 heeft hij haar tot enig erfgenaam benoemd en aan haar een algehele volmacht verstrekt. In 2016 heeft erflater eiseres onterfd en drie kinderen van zijn overleden zus tot erfgenamen benoemd (gedaagden/de neef en nichten). Erflater heeft daarnaast een executeur benoemd. Volgens eiseres moet het laatste testament van erflater nietig worden verklaard, omdat hij op het moment van het passeren daarvan leed aan een geestesstoornis die een redelijke waardering van de betrokken belangen belette. De wilsverklaring van erflater is onder invloed van de stoornis gedaan. De neef en nichten betwisten dat erflater zijn wil niet kon bepalen en dat hij de gevolgen van zijn testament niet kon overzien. In 2015 en 2016 is o.m. vastgesteld dat erflater leed aan dementie door somatische aandoening zonder gedragsstoornis/ziekte van Alzheimer. Uit de overwegingen van de rechtbank blijkt dat de door eiseres tegen de notaris ingediende tuchtklacht ongegrond is verklaard omdat de tuchtrechter van oordeel was dat de notaris voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij alert is geweest op de wilsbekwaamheid van erflater en dat zij tot de conclusie heeft kunnen komen dat erflater wilsbekwaam was. Zij had geen reden, ook niet de leeftijd van erflater, om het Stappenplan te volgen en nader onderzoek te verrichten naar de wilsbekwaamheid van erflater. De door eiseres ingeschakelde VIA-arts heeft inzage gehad in het medisch dossier van erflater en geoordeeld dat de vastgelegde medische informatie zodanig duidelijk, adequaat en relevant is, dat naar zijn overtuiging in de gegeven situatie van erflater wel conclusies kunnen worden getrokken. Samenvattend oordeelt die VIA-arts dat, gelet op het ziektebeeld van erflater, de nadrukkelijke bestaande paranoia bij vorderende dementie, het ontbrekend ziekte-inzicht, erflater objectief medisch gezien niet wilsbekwaam is geweest in juni 2016 om zijn eerdere testament te herroepen en te wijzigen in een nieuw testament. Hij was ook niet in staat de reikwijdte en gevolgen van zijn beslissing te overzien. Erflater uitte een wil, maar was dienaangaande niet wilsbekwaam. De VIA-arts acht erflater vanwege het beschreven ziektebeeld overigens met zekerheid bovenmatig beïnvloedbaar door

met name degene die met hem meepraat, waardoor de achterdocht wordt gevoed en/of beïnvloedbaar door eigen waangedachten over anderen dan zijn vrouw en naaste hulp(verleners), die hij niet vertrouwde. De rechtbank is van oordeel dat de inschatting van de notaris over de wilsbekwaamheid van erflater de conclusies van de VIA-arts niet ontkracht. Daarbij is in het bijzonder redengevend dat de rechtbank uit de beslissing opmaakt dat deze inschatting in de kern genomen is gebaseerd op een duidelijk geuite wil en het besef van erflater wat de vergaande gevolgen waren van de wijziging van zijn testament. Van belang is echter dat in deze zaak niet zozeer de vraag aan de orde is of erflater de gevolgen van zijn handelingen niet meer overzag, maar veeleer of zijn wil (slechts) was ingegeven door onterechte, paranoïde gedachten voortvloeiend uit zijn stoornis. Indien zulke gedachten het overgenomen hebben, ligt in de rede dat de wil duidelijk wordt verwoord en de (op zich eenvoudig te doorgronden) gevolgen worden overzien en ogenschijnlijk gewenst lijken. Daarbij komt dat als onweersproken vaststaat dat de VIA-arts jarenlange ervaring heeft in indicatiestelling en medische advisering over wilsbekwaamheid bij notariële akten. De VIA-arts heeft in zijn rapport aan de hand van medische informatie op overtuigende wijze onderbouwd dat erflater als gevolg van de dementie waaraan hij leed zijn wil niet meer goed kon bepalen. De rechtbank komt dan ook tot het oordeel dat erflater niet in staat was tot een redelijke waardering van de bij het opstellen van het testament betrokken belangen en de wilsbeschikking onder invloed van de geestelijke stoornis is gemaakt en dat het testament nietig is. Dat na het passeren van het testament op 29 juni 2016 nog (zakelijke) onroerendgoedtransacties hebben plaatsgevonden waarvoor erflater (samen met eiseres) aktes heeft ondertekend, maakt het oordeel van de rechtbank niet anders. Eiseres heeft (onweersproken) toegelicht dat zij dit met de volmacht in de hand ook had kunnen doen zonder erflaters handtekening, maar dat zij hem in zijn waarde heeft willen laten, omdat hij de dementie ontkende en dat zij hem daarom heeft laten mee-tekenen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2025:14348

Zaaknummer: C/09/678569 / HA ZA 25-68

Rechters: D.R. Glass

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel de erfgenamen zich daartegen verzetten, verleent de kantonrechter ontslag aan de executeur/afwikkelingsbewindvoerder die daar zelf om verzocht heeft omdat geen overeenstemming bereikt is/kan worden tussen de erven over de omvang, waarde en verdeling van de nalatenschap.

De in 2020 overleden erflater heeft zijn twee zonen [verweerders] tot erfgenamen benoemd en X tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder benoemd met de bepaling dat de kantonrechter bevoegd is een vervangende executeur/bewindvoerder te benoemen. X heeft de benoeming niet aanvaard, waarna Y is benoemd. Y verzoekt de kantonrechter om haar te ontslaan omdat – kort en goed – de erfgenamen van mening verschillen over de samenstelling van de nalatenschap en er ook een groot verschil van inzicht is over de waarde of waarderingsgrondslag van diverse vermogensbestanddelen, de waarde van het legaat van ondernemingsvermogen en de vraag of het gelegateerde tot de nalatenschap behoort. Een ingeschakelde evaluator voor de waardering van het ondernemingsvermogen heeft de opdracht teruggegeven, omdat het onmogelijk bleek de voor de waardering benodigde informatie te verkrijgen van de legataris. Verder lopen de kosten van de executele en het afwikkelingsbewind op en is de kans klein om nog tot een verdeling van de nalatenschap te komen. De erfgenamen verzetten zich tegen het ontslag o.m. omdat Y bevoegd is tot het verdelen van de nalatenschap en er al (veel) kosten zijn gemaakt. De kantonrechter geeft aan dat Y bij aanvang van de executele/het afwikkelingsbewind te kennen heeft gegeven alleen tot verdeling over te gaan als er overeenstemming tussen de erfgenamen is. Met Y constateert de kantonrechter, ook naar aanleiding van wat er op de zitting naar voren is gebracht, dat die overeenstemming er niet is en het is ook aannemelijk geworden dat die overeenstemming niet spoedig bereikt kan worden. Indien Y geen mogelijkheden meer ziet om tot een verdeling of oplossing van de geschilpunten tussen de erfgenamen te komen, dan is verder aanblijven als executeur zinloos. Dat er inmiddels kosten zijn gemaakt maakt dat niet anders omdat, zoals gezegd, het niet de verwachting is dat verdere stappen van de executeur tot een oplossing zullen leiden. Het voorgaande betekent dat het verzoek wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 15-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:7510

Zaaknummer: 11377850

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoeken aan de rechtbank tot benoeming van een vereffenaar.

Op verzoek van de hypothecair schuldeiser benoemt de rechtbank in ECLI:NL:RBROT:2025:9441 in de door drie kinderen van de overledene beneficiair aanvaarde nalatenschap een vereffenaar omdat de vordering door het overlijden opeisbaar is geworden en de nalatenschap al meer dan een jaar onbeheerd is gelaten. Verder moet de woning worden verkocht en kan de executie niet rechtsgeldig worden aangezegd omdat niet kan worden uitgesloten dat de overledene naast belanghebbenden nog andere kinderen heeft achtergelaten.

In ECLI:NL:OGEAC:2021:259 blijkt dat alle erfgenamen, behoudens gedaagde sub 1, een boedelbeschrijving hebben opgesteld en dat de nalatenschap gereed is om te worden vereffend, zij het dat de vordering van eiseres nog dient te worden voldaan. Op grond van artikel 4:211 lid 3 BW dient de boedelbeschrijving ter inzage te worden gelegd bij de boedelnotaris en wanneer deze ontbreekt, ter griffie van het gerecht. Daarbij is vereist dat alle erfgenamen de boedelbeschrijving voor akkoord ondertekenen, maar gedaagde sub 1 heeft als enige erfgenaam de boedelbeschrijving niet ondertekend en wenst niet mee te werken aan de vereffening van de nalatenschap. Nu zij niet in deze procedure is verschenen en geen verweer heeft gevoerd zijn de gevolgen voor het niet verschijnen voor haar risico. Vast staat dat op dit moment de vereffening van deze nalatenschap niet kan worden voortgezet omdat gedaagde sub 1 niet meewerkt aan de vereffening met de overige erfgenamen en dat de overige erfgenamen instemmen met de gevorderde benoeming van eiseres tot vereffenaar, zodat het horen van de overige erfgenamen (art. 4:206 lid 1 BW) achterwege wordt gelaten. De wettelijke vereffening vindt plaats in het belang van de schuldeiser(s) van de nalatenschap. Nu de(ze) schuldeiser(s) niet kan/kunnen worden voldaan en de goederen niet te gelde gemaakt kunnen worden ten einde de schuldeiser(s) deels of geheel te voldoen, is het gerecht van oordeel dat de vordering op de in de beslissing verwoorde wijze kan worden toegewezen zodat de vereffening van de nalatenschap kan plaatsvinden.

In ECLI:NL:RBNHO:2025:9173 benoemt de rechtbank op verzoek van de verhuurder van de woning van erflaatster een vereffenaar. Verzoekster heeft een vordering op de nalatenschap van erflaatster bestaande uit drie maanden huurachterstand, de kosten van herstel van de

woning en de kosten van de ontruiming. Tot op heden is verzoekster niet door enige vereffenaar in de afwikkeling van deze nalatenschap betrokken. De rechtbank is van oordeel dat verzoekster belanghebbende c.q. schuldeiser is. Verzoekster heeft haar belang bij het verzoek voldoende onderbouwd aangezien de nalatenschap thans onbeheerd wordt gelaten.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 10-07-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:9441

Zaaknummer: C/10/701656 / HA RK 25-591

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen: